

ČESKÝ EXPORT

10 2020 A PODNIKÁNÍ

TÉMA

Dubaj vysílá sondu k Marsu a spustila první jadernou elektrárnu arabského světa

PŘÍBĚH ÚSPĚCHU

Rodinná firma z Karvinska prorazila s dodávkami kávy do Turecka

ROZHOVOR

Nabídne vývozcům další velkou online konferenci s exportním poradenstvím, říká generální ředitel agentury CzechTrade Radomil Doležal

Spojené arabské emiráty

Světovou výstavu odložily o rok, příprava české účasti pokračuje

Partneři:

BusinessInfo.cz
Oficiální portál pro podnikání a export

Český export
a podnikání online

KB NABÍZÍ JEDNODUŠŠÍ A BEZPEČNĚJŠÍ OBCHOD V RÁMCI EVROPY PŘES PORTÁL WE.TRADE

Situace v globalizovaném světě se může změnit ze dne na den. V období hrozby ekonomických dopadů a poklesu průmyslové produkce nabývají na významu otázky, jakým způsobem si zajistit zaplacení zakázky nebo jak si zajistit profinancování odložené splatnosti.

Dokumentární akreditivy jsou obvyklé v obchodním styku s mimoevropskými státy, nikoli v rámci Evropy. Z pohledu evropského obchodu a potřeb malých a středních firem jsou však akreditivy náročné na administrativu. Závezky a pohledávky se proto v evropském regionu vypořádávají tradičními hladkými platbami, přestože míra pohledávek po splatnosti je v rámci Evropy poměrně vysoká.

Ve snaze nabídnout svým klientům nové zajišťovací produkty právě pro oblast evropského prostoru, se stala Komerční banka součástí konsorcia světových bank spolupracujících s portálem we.trade. Spojením s we.trade rozšiřuje banka své portfolio o nové produkty, které zvýší jistotu v obchodním styku, minimalizují riziko v oblasti obchodů s neznámými subjekty a zajistí včasnou a bezpečnější realizaci plateb jak v rámci ČR, tak i Evropy.

We.trade je elektronický portál pro sjednávání a vypořádávání přímých ob-

chodů mezi firmami. Formou joint-venture na we.trade participuje 14 velkých bankovních skupin. Přístup na portál je firmám udělován výhradně přes jejich banku. Tato skutečnost spolu s možnostmi we.trade významně zvyšuje bezpečnost obchodování se subjekty

po pohybujícími se na portálu.

Na we.trade dochází k přímému sjednání podmínek obchodu a uzavření závazné obchodní smlouvy, takzvaného smart kontraktu mezi odběratelem a dodavatelem. Odběratel a dodavatel si rovněž určí podmínky zaplacení (např. dodání zboží potvrzeno dopravní společností). Zároveň mohou účastníci obchodu požádat banku odběratele, aby zaplacení zboží dodavateli zaručila formou poskytnutí tzv. garantované platby. Dodavatel má takto platbu garantovanou bankou, která ji provede, jakmile budou splněny protistranami určené podmínky transakce. Portál využívá moderní technologii blockchain.

Protistrany samozřejmě mohou u obchodu uzavřeného prostřednictvím we.trade podrobně sledovat celý průběh zakázky, včetně dopravy a logistiky zboží (např. zajištění platby bankou odběratele, zboží je předáno k transportu, zapláceno bankou odběratele apod.).

HLAVNÍ VÝHODY, KTERÉ KLIENTI DÍKY VYUŽITÍ WE.TRADE ZÍSKAJÍ:

- snížení rizika v obchodních vztazích díky nově nabízeným produktům a prověření obchodních partnerů ze strany bank;
- usnadnění práce a úsporu času jak při sjednávání nových obchodních případů (administrativa s tím spojená), tak při sledování rozjednaných obchodních případů - zaslání notifikací, upomínek a alertů;
- využití platformy především u partnerů, kteří mají špatné zkušenosti s platební morálkou;
- platbu vždy realizovanou automaticky až po splnění všech dohodnutých podmínek;
- nástroj pro sledování průběhu zakázky
- významné zlepšení predikce cash-flow.

We.trade:

- vytvoření obchodního kontraktu on-line;
- možnost výběru bankovních produktů, podmínek vypořádání a zaplacení obchodu;
- nástroj pro sledování celého průběhu zakázky od jejího zadání a schválení až po podmínky splatnosti;
- garance zaplacení, pokud jsou splněny podmínky vypořádání.

Padesátiny oslaví Emiráty ve výborné kondici

Spojené arabské emiráty si v těchto momentech měly užít svou hvězdnou hodinu. V Dubaji by se minulý týden otevřely brány Světové výstavy EXPO 2020. Ale jako v případě mnoha jiných globálních událostí, i přes tuhle udělal čáru koronavirus. Pořadatelé výstavu odložili přesně o rok. I tak ovšem existuje oprávněná obava, že návštěvnost nebude kvůli ochabnutí mezinárodního obchodu a cestovního ruchu ani v roce 2021 tak vysoká, jak si hrdí Emirátané ještě před příchodem pandemie představovali.

Světová výstava má být završením nezkrotných ambicí státu, který si zjevně nárokuje post obchodního a vědeckotechnického lídra arabského světa. I bez Světové výstavy ale mají být Emiráty letos na co pyšné. Spouští první jadernou elektrárnu regionu a vysílají k Marsu vlastní kosmickou sondu, jež dostala příznačné jméno Naděje.

Emiráty v dobrém sklízí plody strategie, kterou rozvíjejí už roky – zejména se to týká Dubaje. Šejkové pochopili, že nelze dlouhodobě spoléhat jen na ropu, takže postupně mění orientaci ekonomiky víc na obchod, služby a cestovní ruch. Pravda, letos dostalo hospodářství dvojitý úder z obou konců – kvůli pandemii propadly jak ceny ropy, tak i turistický ruch a zahraniční obchod. Zatím

poměrně úspěšnému zotavení ale v zemi napomáhá to, že uvnitř Emirátů se díky rychlému zavedení hygienických opatření podařilo nákazu zkontrolovat dobře.

Zahraniční investoři se navíc konečně dočkali důležitého průlomu. I mimo speciální ekonomické zóny může mít nyní zahraniční vlastník v některých odvětvích 100 procent podniku, aniž by si musel najít „sponzora“. Tedy místního člověka, který aspoň formálně vlastnil vždy minimálně 51 procent společného podniku. V praxi to často znamenalo, že jen bral peníze za nic nebo dokonce aktivity zahraničních podnikatelů ještě komplikoval. Právě povinnost mít sponzora exportéři často kritizovali jako hlavní překážku hladkého obchodu s Emiráty.

Příští rok oslaví blízkovýchodní stát 50 let své existence. Bude to symbolická připomínka podivuhodné proměny regionu. Pouštní vesnice, které tu před pěti dekadami stály, vyrostly ve futuristická velkoměsta a pohostí Světovou výstavou. A sonda s jejich vlajkou doletne až k Marsu. ✕

Tomáš Stingl
stingl@mf.cz

OBSAH

TÉMA

K Marsu letí arabská Naděje	4
Sonda už je v půli cesty, řídí ji z Dubaje	7
Obejdete se už bez sponzora. Cizinci teď mohou většinou vlastnit firmu v SAE	8
Na virus zareagovaly Emiráty rychle, teď se vrací k normálu	10
Ropný gigant spouští investici za čtvrt miliardy dolarů	11
Turecko chytá po koronaviru druhý dech	12
Turecká káva? Připravují ji na Karvinsku	15
Vývoz do Turecka letos navzdory všem problémům roste	16

MOZAIKA ZE SVĚTA

Brexit přináší nové celní podmínky, pandemie způsobila digitální revoluci	18
Automobilový průmysl v Německu padá. Dotkne se to i českých dodavatelů	21

ROZHOVOR

Chystáme další velké online setkání vývozců s řediteli kanceláří CzechTrade	22
---	----

DESIGN PRO EXPORT

Designblok byl letos jiný: v klášteře a zčásti virtuálně	24
--	----

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

Multikulturní Londýn láká české startupy	26
Evropa zpřísňuje dozor nad dovozem konfliktních minerálů	28
Unie se brání rizikovým zahraničním investorům	30

SERVIS PRO PODNIKATELE

BusinessInfo.cz: Mladá firma vyvíjí Uber pro nanodružice	32
--	----

KALENDÁŘ

České oficiální účasti na veletrzích a výstavách Akce exportního vzdělávání CzechTrade	34
--	----

ČESKÝ EXPORT
A PODNIKÁNÍ

CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

CZECHINVEST
Agentura pro podporu podnikání a investic

**ČESKÝ EXPORT
A PODNIKÁNÍ**

Příloha týdeníku Euro a měsíčníku Profit vzniká ve spolupráci s agenturami CzechTrade, CzechInvest a Ministerstvem průmyslu a obchodu

REDAKČNÍ RADA
Štěpánka Filipová
Marcela Havlová
Pavel Hubáček
Jana Kohoutová
Marie Košťálová
Zuzana Pluhařová
Zuzana Synková
Martin Zíka

Mezi Vodami 1952/9
143 00 Praha 4
www.mf.cz

ŠÉFREDAKTOR
Tomáš Stingl

GRAFIK:
Petr Malinovský

KOREKTORKA:
Rea Čepelová

INZERCE
E-mail: obchod@mf.cz

TISK
Triangl, a. s.

Samostatně neprodejné
Číslo 10, vychází 26. října 2020.

2020 © Mladá fronta a. s.

Veškerá práva vyhrazena.
Jakékoli užití části nebo celku, zejména přetisk včetně šíření jakýmkoli způsobem bez výslovného svolení vydavatele, je zapovězeno.

Český export a podnikání online

www.euro.cz/byznys/export-a-podnikani/

Foto na titulní straně:
Spojené arabské emiráty vytvořily u příležitosti výstavy EXPO 2020 uprostřed pouště jezero s umělými ostrovy.

Foto: Shutterstock.com

mladá fronta

Sonda Naděje doletí k Marsu v příštím roce, kdy budou Spojené arabské emiráty slavit 50 let od založení společného státu.

K Marsu letí arabská Naděje

Spojené arabské emiráty zažívají letos přelomovou sezonu. Zprovoznily vůbec první jadernou elektrárnu arabského světa a vyslaly vlastní kosmickou sondu k planetě Mars. Další prestižní událost, kterou je uspořádání Světové výstavy Expo v Dubaji, naopak musely kvůli pandemii koronaviru o rok odložit.

Země nesoucí ve svém státním znaku zlatého sokola představuje jeden z nejbohatších a nejrozvinutějších trhů na Blízkém východě. Letos byla ve Spojených arabských emirátech (SAE) úspěšně uvedena do provozu historicky první jaderná elektrárna v arabském světě a k planetě Mars putuje emirátská družice. I přes hospodářský útlum způsobený celosvětovou pandemií koronaviru nabízejí Emiráty nové lukrativní obchodní příležitosti pro české exportéry. Politická podpora a oficiální česká účast na Světové výstavě EXPO 2021 v Dubaji budou k prosazení českých ekonomických zájmů zcela stěžejní.

EMIRÁTNÉ V SOBOJI S PANDEMÍ OBSTÁLI DOBŘE

SAE byly vůbec první zemí v regionu Blízkého východu, kde byl na konci ledna letošního roku zaznamenán případ nákazy covidem-19. Včas přijatá striktní opatření – především v nejlidnatějších emirátech Dubaj a Abú Dhabí – zahrnovala mimo jiné uzavření hranic, omezení pohybu obyvatel a zrušení všech veřejných akcí. Díky tomu se úspěšně podařilo zabránit nekontrolovatelnému nárůstu počtu nakažených. Souhrnný počet případů nákazy v SAE přesáhl ke konci září hranici 88,5 tisíce lidí, což představuje v regionálním kontextu poměrně dobrý výsledek v porov-

nání s několikanásobně horší situací v sousední Saúdské Arábii (331 tisíc případů) či Íránu (436 tisíc případů). Významnou roli sehrálo i plošné testování. Podle Ministerstva zdravotnictví a prevence bylo od počátku pandemie doposud provedeno přes 7,5 milionu testů, což řadí SAE mezi nejaktivnější země v této činnosti na světě.

OTESTOVAT SE LZE NECHAT NA LETÍŠTI

Situace se natolik stabilizovala, že ke konci dubna začala být opatření postupně uvolňována. Dnes je možný vstup do emirátu Dubaj pro všechny, kdo se prokážou negativním testem s datem ne starším než 96 hodin či

podstoupí test na letišti. V případě emirátu Abú Dhabí jsou opatření přísnější a negativní test nesmí být starší než 48 hodin. SAE se zařadily mezi největší poskytovatele humanitární pomoci na světě a od začátku pandemie dodaly přes tisíc tun ochranných zdravotních pomůcek a potravin do více než 70 zemí světa. Místní špičková vědecká pracoviště se také aktivně podílejí na testování nových vakcín proti covidu-19 a výzkumu genetického ho sekvencování.

ZANIKNOUT MÁ AŽ 900 TISÍC PRACOVNÍCH MÍST

Vláda SAE vynakládá jako ostatní vyspělé země obrovské prostředky na obnovu hospodářství. Doposud bylo připraveno hned několik fiskálních podpůrných programů v hodnotě přesahující 7,2 miliardy dolarů, tedy přibližně dvě procenta HDP. Balíček se skládá z podpory soukromého sektoru skrze snížení různých vládních poplatků, urychlení výstavby stávajících infrastrukturních projektů (4,4 miliardy dolarů) a poskytování dotací na vodu a elektřinu (400 milionů dolarů) v Dubaji.

Dalších 2,5 miliardy dolarů vynaloží emirát Abú Dhabí v rámci probíhajícího fiskálního stimulačního programu Ghadan-21. V oblasti monetární politiky představila centrální banka Emirátů soubor opatření ve výši 70 miliard dolarů, která mají souhrnně za cíl zvýšit finanční likviditu v ekonomice

Světová výstava v Dubaji se odkládá o rok

Jednou z nejočekávanějších událostí na podporu obchodu se Spojenými arabskými emiráty bude Všeobecná světová výstava EXPO v Dubaji. Z letoška se kvůli pandemii odkládá o jeden rok, přičemž nový termín byl stanoven na 1. října 2021 až 31. března 2022. Vedle této akce je na příští rok plánována česká oficiální účast na oborově zaměřených veletrzích v SAE: Middle East Electricity (elektrotechnika) v Dubaji a IDEX (obrný průmysl) v Abú Dhabí. Pokud bude epidemiologická situace příznivá, české ministerstvo průmyslu a obchodu hodlá uspořádat v příštím roce také podnikatelskou misi, při níž bude podepsána mezivládní dohoda o hospodářské spolupráci mezi ČR a SAE. Vzhledem k dynamickému posunu Emirátů směrem k diverzifikované znalostní ekonomice mohou do budoucna obě země posílit spolupráci v řadě zajímavých oborů, včetně leteckví, kosmického průmyslu, jaderné energetiky, obnovitelných zdrojů, automobilového průmyslu či obranného sektoru. **x**

Foto: Shutterstock.com

a podpořit malé a střední podniky ve formě odložení splátek úvěrů, půjček, poplatků či hypoték.

Odhaduje se, že se HDP země letos propadne zhruba o 3,5 procenta a zanikne přibližně 900 tisíc pracovních míst. Například dubajská letecká společnost Emirates oznámila záměr propustit až 15 procent ze svých 60 tisíc zaměstnanců. Ekonomika SAE nečelí pouze pandemii covidu-19, která zasáhla zejména emirát Dubaj v podobě útlumu turistického ruchu, poklesu letecké dopravy a obchodu s nemovitostmi, ale také propadu cen ropy na světových trzích a omezení těžby ze strany kartelu OPEC. Na tomto sektoru je závislý především emirát Abú Dhabí, v němž ropný průmysl vytváří polovinu HDP a 90 procent vládních příjmů.

S ohledem na tyto výzvy vnímají SAE současnou situaci jako příležitost ještě rychleji diverzifikovat národní hospodářství. Předseda vlády SAE a vládce Dubaje šejch Mohammed bin Rashid Al Maktoum provedl na začátku července výrazné změny ve vedení a rozdělení kompetencí u vybraných emirátských ministerstev a v srpnu byl představen rozsáhlý vládní program zahrnující 33 kroků, které mají SAE posunout blíže ke znalostní ekonomice, špičkové vědě a moderním

Emiráty jsou prvním arabským státem, který dokázal zprovoznit jadernou elektrárnu.

technologickým. Mezi prioritní obory budou patřit především vzdělávací systém, inženýrství, vesmírný program, inovace a zdravotnictví.

JADERNÁ ELEKTRÁRNA BARAKAH SPUSTILA PRVNÍ BLOK

Navzdory pokračující globální pandemii a obecnému poklesu komerčních aktivit SAE v posledních měsících zaznamenaly mimořádné úspěchy v oblastech energetiky, vědy a také zahraniční politiky. V srpnu společnost Emirates Nuclear Energy Corporation (ENEC) oznámila, že po necelých osmi letech od začátku výstavby byl uveden do plného provozu první blok jaderné elektrárny Barakah ležící na západě země. Zároveň již byl dokončen druhý blok a práce finišují na třetím a čtvrtém. Celkový výkon čtyř jaderných bloků má dosahovat 4 x 1400 MW, přičemž hlavním dodavatelem reaktorové technologie (APR-1400) je korejská společnost KHNP.

Další nezbytné vybavení včetně turbín vyrobila japonská Toshiba. Vláda SAE do budoucna počítá s tím, že jaderná energetika bude bezpečně pokrývat až čtvrtinu energetické spotřeby a přispěje k dekarbonizaci energetického sektoru. Vzhledem

Aktuální zpravodajství o vývoji v SAE v době koronaviru

Foto: Shutterstock.com

k tomu, že se vůbec první plně funkční jaderná elektrárna arabského světa nachází právě v SAE, projekt Barakah představuje pro vládu SAE nesmírně prestižní záležitost, jež posílí postavení země v rámci regionu Blízkého východu.

PRŮLOMEM JE DOHODA S IZRAELEM

Dalším výrazným úspěchem je zdárné zahájení mise emirátské sondy zvané Hope neboli Naděje (arabsky „Al Amal“), která v červenci započala svoji sedmiměsíční cestu k planetě Mars. SAE se tak zařadily do malého klubu nejvyspělejších zemí, jež dokázaly vyslat svou sondu na cizí planetu. Hope bude mít za úkol z orbity získávat informace o atmosféře

Dubajská letecká společnost Emirates oznámila záměr propustit až 15 procent ze svých 60 tisíc zaměstnanců.

a podnebí Marsu. K rudé planetě by se sonda měla dostat v únoru příštího roku, což bude vycházet na stejný rok, kdy budou SAE slavit jubilejní 50. výročí založení státu z roku 1971.

V neposlední řadě nelze nezmínit významnou událost, ke které

společně s Bahrajnem podepsaly ve Washingtonu dohodu o navázání plnohodnotných diplomatických styků se Státem Izrael. Dopusud Izrael uzavřel obdobnou mírovou smlouvu pouze s Egyptem (1979) a Jordánskem (1994). Diplomatický

Bylo dosaženo zásadního průlomu v rámci vztahů na Blízkém východě, když SAE společně s Bahrajnem podepsaly ve Washingtonu dohodu o navázání plnohodnotných diplomatických styků se Státem Izrael.

došlo minulý měsíc. Bylo dosaženo zásadního průlomu v rámci vztahů na Blízkém východě, když SAE

krok ze strany SAE vůči Státu Izrael může do budoucna zásadně přispět k posílení konstruktivní spolupráce v oblastech společného zájmu, včetně turistického ruchu, inovací a moderních technologií, bezpečnosti, vodohospodářství či zemědělství. To by v důsledku usnadnilo aktivity zahraničních firem, včetně těch z ČR, při nalézání synergií mezi trhy a zapojování se do projektů s možným přesahem do obou zemí. ✘

Michal Prokop

Oddělení Afriky, Asie a Austrálie
Sekce Evropské unie a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Největší arabský obchodní partner ČR

Spojené arabské emiráty představují nesmírně perspektivního ekonomického partnera s vysokým technologickým potenciálem a prioritní trh z hlediska dlouhodobé diverzifikace zahraničního obchodu ČR. Arabská země se řadí do první desítky nejvýznamnějších mimoevropských destinací pro český export. Na tento trh putuje přes 25 procent veškerého českého vývozu na Blízký východ. České firmy jsou v SAE dlouhodobě úspěšné především

v oblastech, jako jsou letecké systémy, nemocniční vybavení, stavební technologie, autobusové světlovody či designová svítidla.

Nepostradatelnou rolí při posilování ekonomických vztahů s touto zemí sehrávají Zastupitelský úřad ČR v Abú Dhabí, zahraniční kancelář CzechTrade v Dubaji a také bilaterálně zaměřené podnikatelské asociace jako Czech Business Council (CBC). ✘

Sonda už je v půli cesty, řídí ji z Dubaje

Na svém zatím nejambicióznějším kosmickém projektu spolupracují Spojené arabské emiráty s technologicky nejvyspělejšími zeměmi. Sondu Naděje sestavili s Američany, do vesmíru startovala ze základny v Japonsku.

Nápad, že Spojené arabské emiráty vyšlou sondu k Marsu, začalo vedení země zvažovat v roce 2014. V té době to ledaskdo považoval za příliš smělý, až bláznivý plán. O šest let později je sonda na světě, respektive teď už ve vesmíru. Nosná raketa ji tam vynesla letos v červenci, kdy bylo vhodné časové okno, protože Mars byl vzhledem k Zemi ve výhodném postavení.

Na takový kosmický projekt ale samozřejmě musely Emiráty částečně využít i kapacity vyspělejších států. Start nosné rakety proběhl v Japonsku na kosmické základně Tanegashima Space Center. Samotnou sondu sestavili arabští vědci ve spolupráci s americkou univerzitou ve městě Boulder v Coloradu. Sonda s názvem Naděje váží 1350 kilogramů a rozměry má 3 metry na 7,9 metru, pokud jsou otevřeny solární panely. Ty napájí sondu energií a mají výkon 600 wattů. Ke komunikaci slouží satelit velký 1,8 metru.

Vesmírem letí Naděje rychlostí 101 tisíc kilometrů za hodinu. V současnosti je lehce za půlkou své cesty k Marsu, která bude mít celkovou délku 493 milionů kilometrů. Časově vychází celé mise včetně průzkumu Marsu zhruba na jeden „marťanský rok“, tedy době, za niž rudá planeta jednou oběhne Slunce. To vychází přibližně na dva pozemské roky.

Misi připravovalo a nyní řídí kosmické středisko Mohammed Bin Rashid Space Center v Dubaji. Ačkoli se jedná o jeho nejnáročnější projekt, středisko již má zkušenosti z několika předchozích menších misí. Šlo o vyslání několika satelitů na orbitu, centrum také vede přípravu Emirátanů-kosmonautů na pobyt ve vesmíru. **x (red)**

Foto: UAE Space Agency

Sonda, kterou do vesmíru vynesla raketa z kosmodromu v Japonsku, váží 1350 kilogramů a na jejím sestavení spolupracovali Emirátané s americkými vědci.

Obejdete se už bez sponzora. Cizinci teď mohou většinově vlastnit firmu v SAE

Průlomovou změnou v obchodní atmosféře Emiratů je konec nutnosti mít takzvaného sponzora – tedy místního partnera, který vlastnil alespoň 51 procent společného podniku. Vyjma citlivých odvětví mohou nyní v mnoha oborech zahraniční investoři vlastnit i 100 procent podniku, říká Michal Nedělka, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Dubaji.

› Jak to v současnosti funguje s nutností mít místního „sponzora“, což bylo dlouho považováno za jednu z hlavních překážek hladkého obchodu v Emirátech?

Povinnost mít lokálního sponzora, tedy vlastníka společnosti jako občana SAE nebo společnost sídlící na Main Land s většinovým podílem 51 procent, byla skutečně pro zahraniční investory do jisté míry limitující. To si vláda SAE v posledních letech začala uvědomovat a v souvislosti se stále vrůstajícím zájmem o zatraktivnění SAE pro nové zahraniční investory i mimo volné zóny byl přijat nový zákon o přímých zahraničních investicích. Ten v podstatě povinnost většinového lokálního sponzora prolomil. Zkraje letošního roku bylo ještě k zákonu vydáno prováděcí nařízení, které obsahuje konkrétní výčet 122 podnikatelských aktivit z různých sektorů, na něž se nevztahuje povinnost lokálního partnera mít. Zahraničnímu investorovi je tak umožněno být stoprocentním vlastníkem společnosti i na Main Land. Jde o podnikatelské sektory zemědělství, průmyslová výroba, doprava a skladování, potravinářství, ICT, věda a technologie, zdravotnictví, vzdělávání a umění, zábava a stavební sektor. Strategické sektory jako zejména Military a Oil & Gas zahrnuté nejsou, zde je tedy nadále nutné mít místního většinového vlastníka neboli sponzora. Prováděcí nařízení dále stanovuje povinnost složení základního kapitálu pro jednotlivé druhy podnikatelské

činnosti. Částky začínají zhruba od ekvivalentu 12 milionů korun – to například u výroby hudebních nástrojů – až po 600 milionů korun pro výrobu motorových vozidel.

› Značka EXPO 2020 Dubai stále platí, Světová výstava ale byla odložena. Na kdy?

Podle původního plánu měla Světová výstava EXPO 2020 Dubai probíhat od letošního října do dubna příštího roku. S ohledem na propuknutí pandemie nového koronaviru přistoupili organizátoři ve shodě s většinou vystavovatelů k odložení výstavy o jeden rok. Požádali ale o možnost zachování značky EXPO 2020 Dubai. Nově je Světová výstava v plánu na říjen 2021 až duben 2022.

› Co město kvůli výstavě postavilo?

Pro Dubaj je to stěžejní akce, která se zde v regionu bude konat poprvé v historii. Spojené arabské emiráty, potažmo Dubaj, jsou na to náležitě hrdé a přípravy nikterak nepodceňují. V souvislosti s výstavou vzniklo zcela nové výstaviště, byla vybudována adekvátní infrastruktura, za zmínku stojí určitě nová linka metra, která vede až k výstavišti. Dubaj očekává od účasti nejen ekonomický přínos, ale také prestiž a možnost představit se světu jako velmi moderní město typu smart city. Před koronakrizí se očekávalo, že Světovou výstavu navštíví na 25 milionů návštěvníků, z nichž bude plných 70 procent ze zahrani-

čí. S těmito očekáváními souvisela také potřeba navýšení ubytovacích kapacit, v hojné míře se zde stavějí nové hotely, očekávání byla a stále jsou veliká. Nicméně s ohledem na nastalou situaci je složité odhadovat, jaká návštěvnost bude v příštím roce.

› Je ještě pro české dodavatele šance vstoupit do prodloužené přípravy výstavy?

České firmy mají stále možnost ucházet se o zakázky, jež souvisí s realizací výstaviště, o dodávky nejrůznějších produktů a služeb nezbytných pro chod výstaviště. Organizátoři k tomuto tématu přistoupili již od počátku velmi transparentně, všem společnostem na světě nabídli možnost prostřednictvím online portálu registrovat svou společnost, následně sledovat vyhlášené příležitosti a v tendrech se ucházet o konkrétní zakázky. Jde o jedinou možnost, jak se do tohoto procesu zapojit.

› Bude mít Česko na výstavě vlastní expozici?

Ano, bude představen český pavilon, jehož příprava je v gesci generálního komisaře účasti České republiky na výstavě EXPO 2020, jímž je Jiří František Potužník. Agentura CzechTrade a ministerstvo průmyslu a obchodu mají v plánu nabídnout českým firmám za zvýhodněných podmínek účastnit se národního pavilonu po dobu 14 dní. Bude se jednat o představení unikátních technologií pro smart cities.

› Obchodní situaci v regionu nedávno hodně ovlivnil spor Kataru se sousedními arabskými zeměmi. Jak se projevilo v praxi?

Toto je v regionu ožehavé téma, které je rozebíráno předními světovými odborníky na politické a obchodní vztahy regionu. Pokud to lze shrnout, aniž bych komentoval důvody vzniku tohoto sporu, od poloviny roku 2017 přerušily SAE

▲
Více
o příležitostech
na Expo 2020

▲
Kontakty
na realizační tým
české účasti
na EXPO 2020

spolu se Saúdskou Arábií, Bahrajnem a Egyptem diplomatické a obchodní vztahy s Katar. Dopad na ekonomiku SAE lze spatřovat v tom, že společnosti, které sídlí v Emirátech, se například nemohly ucházet o stavební tendry, jež katarská administrativa vyhlášovala v souvislosti s chystaným Světovým šampionátem ve fotbale, čímž mohly přijít o určitou část velmi zajímavých zakázek. Ovšem některé společnosti sídlící v SAE mají své pobočky i v Kataru, jejich činnost tak nebyla narušena a mohly nadále vyvíjet obchodní aktivity.

► V Emirátech se dále rozrůstají zóny volného obchodu. Nabídlý letos investorům nebo exportérům nějaké úlevy v souvislosti s pandemií?

V SAE je více než 40 zón volného obchodu (Free Zone - FZ). Nejstarší a největší z nich je Jebel Ali v emirátu Dubaj, jejíž součástí je i jeden z největších obchodních námořních přístavů na světě. Obecně platí, že nejvíce FZ je v emirátu Dubaj, následuje Abú Dhabí, zbylé emiráty jsou zastoupeny střídavě. FZ mají vybudovanou špičkovou infrastrukturu, společně s nimi působícím nabízejí skvělé zázemí pro rozvoj podnikatelských aktivit a možnost stoprocentního vlastnictví. K dispozici jsou finanční úlevy spojené s poplatky za založení společnosti, spojené s každoroční nutností obnovovat obchodní licenci, slevy na nájmu komerčních prostor nebo věci vízové politiky. Jednotlivé FZ si tyto podmínky upravují samy, mají vlastní pravidla podnikání. Na subjekty, jež v nich působí, se nevztahují pravidla upravující působení společností na Main Land, vlastním území SAE, krom pravidel o zaměstnávání občanů SAE. Tyto podpůrné balíčky mají omezenou časovou platnost a řada z nich letos v říjnu končí.

Michal Nedělka

Vystudoval právo na Univerzitě Karlově. Před nástupem do agentury CzechTrade působil v importu a exportu náhradních dílů k textilním strojům a v několika advokátních kancelářích. Pro CzechTrade pracuje od roku 2009. Nejprve zastával pozici exportního manažera pro obory elektro, ICT, automobilový průmysl, dopravní prostředky a ostatní. Zahraniční kancelář v SAE vede od roku 2016. Mluví anglicky, mezi jeho záliby patří jízda na kole, zimní sporty a literatura faktu.

Kontakt a desatero pro obchodování v SAE

Před koronakrizí se očekávalo, že Světovou výstavu navštíví na 25 milionů návštěvníků, z nichž bude plných 70 procent ze zahraničí. S těmito očekáváními souvisela také potřeba navýšení ubytovacích kapacit, v hojné míře se zde stavějí nové hotely, očekávání byla a stále jsou veliká.

► Jaká je současná pozice zahraničních pracovníků - Indů, Pákistánců či Bengálců? Nakolik participují na vyšších patrech byznysu?

Indů je v SAE nejvíce, žije jich zde víc než 2,6 milionu. To je asi 2,5krát více než vlastních občanů SAE. Následují je Pákistánci, kterých v Emirátech žije na 1,2 milionu. A třetí příčku drží občané Bangladéše, těch je zde přes 700 tisíc. Dá se říci, že pracovníky těchto národností tu najdeme na všech pracovních pozicích vyjma státní správy. V té mohou pracovat pouze občané SAE, za určitých podmínek pak ještě občané dalších arabských států. Nutností je každopádně znalost arabštiny. Hlavně Indové působí v Emirátech na různých pozicích středního až vyššího managementu, ve finanční sféře, v nadnárodních korporacích, ve zdravotnictví jako lékaři specialisté. Je to dáno tím, že se nezřídka jedná o absolventy prestižních evropských a amerických univerzit. Jak Indové, tak i Pákistánci jsou zde provozovateli (a de facto i majiteli) značné části soukromých společností. Často se jedná o společnosti, které jsou kapitálově napojeny na domácí indické a pákistánské firmy, s nimiž udržují intenzivní obchodní vztahy. Občané Bangladéše pak zpravidla pracují na méně kvalifikovaných pozicích, zejména ve stavebním sektoru, službách, v hotelovém sektoru, na profesích řidičů.

► A co další národy?

Početně velmi zastoupenou je tu komunita Filipinců, která má asi 250 tisíc lidí. Ti zde obvykle pracují v hotelovém sektoru na nižších manažerských pozicích či v komerční sféře jako recepční. Obecně je skladba populace v SAE vskutku pestrá. Snad i proto místní administrativa považuje SAE za velmi vhodné místo k testování nových vakcín proti koronaviru. Snad není země, v níž by se nacházelo takové zastoupení obyvatel z celého světa jako právě v Emirátech. Už se zde přistoupilo k testování čínské vakcíny na dobrovolnících, byla i schválena prozatím pro nouzové použití. Probíhá vakcinace zdravotníků a dalších pracovníků v první linii. **x**

(red)

Na virus zareagovaly Emiráty rychle, teď se vracejí k normálu

V porovnání s dalšími zeměmi v oblasti Perského zálivu se SAE postavily příchodu koronaviru nekompromisně a ihned zavedly přísné restriktce. I díky tomu ale nákazu zvládají dobře a též dopad na ekonomiku by neměl být tak drastický, jako je v jiných státech.

Spojené arabské emiráty zareagovaly na nástup koronaviru poměrně rychle velmi přísnými opatřeními, které znamenaly od konce března totální uzavření ekonomiky a sociálního života. Od 21. března byly uzavřeny hranice a do země se mohli dostat pouze občané SAE. Zkraje dubna byl vyhlášen úplný zákaz vycházení – kromě nutných cest, jako jsou nákup potravin či návštěva lékaře, o něž se muselo speciálně žádat prostřednictvím mobilní aplikace.

Byly uzavřeny veškeré vládní a municipální úřady, komerční subjekty, a to až na pár výjimek. Například stavebního sektoru se nařízení o uzavření ekonomiky v celém svém dodavatelském řetězci nedotklo. Zachovány v činnosti byly i těžební obory, energetika, telekomunikace, potravinářství a zdravotní péče. Restaurace směly fungovat pouze v režimu doručení domů, což je v Emirátech i běžně velmi populární. Formou různých podpůrných balíčků nalily SAE do ekonomiky takřka jeden bilion korun.

UVOLNĚNÍ PŘIŠLO S RAMADÁNEM

V den připadající na počátek Ramadán – 23. dubna – došlo k prvnímu uvolňování restriktcí. Byly otevřeny vybrané komerční firmy a vládní úřady s postupným nárůstem obsazenosti. Byl zrušen denní zákaz vycházení.

Velmi postižen je hotelový sektor a turismus obecně. Jen v emirátu

Důsledná dezinfekce veřejných prostor v Emirátech pokračuje, nejpřísnější zatím zůstává Abú Dhabí.

Foto: Shutterstock.com

Dubaj generuje turistický sektor 11 procent HDP a tento výpadek bude velmi citelný. Odhaduje se, že propad ekonomiky bude pro letošní rok činit 3,5 procenta HDP. Ovšem SAE si i tak budou stát nejlépe v porovnání s ostatními státy v oblasti Perského zálivu.

DUBAJ JE UŽ SKORO V NORMÁLU

V emirátu Dubaj se nyní život už fakticky navrátil k normálu. Úřady, obchody, všechny komerční subjekty mohou vyvíjet svou činnost naplno při dodržení přísných hygienických opatření. Zejména je to denní dezinfekce provozů, dodržování dvoumetrových odstupů, povinné zakrytí nosu a úst i ve venkovních prostorách. V médiích již proběhla informace o restauracích, kavárnách, i jiných komerčních provozovnách, které byly pokutovány, nebo dokonce uzavřeny za nedodržování hygienických nařízeních.

Uplatňována jsou jistá omezení při shlukování osob. Třeba v osobním automobilu nesmějí cestovat více než tři osoby, kromě rodinných příslušníků, tyto pak musejí mít vždy zakrytá ústa a nos. Toto ustanovení neplatí, pouze pokud jede v autě řidič sám.

V ostatních emirátech nejsou při odstraňování restriktcí tak benevolentní. Například nákupní a zábavní centra a restaurace smějí mít otevřeno pouze do 60 procent své kapacity, a to samozřejmě opět za dodržení přísných hygienických opatření. Emirat Abú Dhabí stále uplatňuje restriktce pro vstup. Lidé z ostatních emirátů se tam mohou dostat jen po předložení negativního testu na koronavirus, jenž nesmí být starší 96 hodin. ✖

Velmi postižen je hotelový sektor a turismus obecně. Jen v emirátu Dubaj generuje turistický sektor 11 procent HDP.

Michal Nedělka

Ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Dubaji

Ropný gigant spouští investici za čtvrt miliardy dolarů

Díky velké investici řízené z Abú Dhabí se výrazně zvýší přeprava prémiové ropy Murban. Obří kontrakt budou zčásti realizovat Číňané.

Foto: Shutterstock.com

Přeprava prémiové ropy by měla vzrůst o 30 procent.

Společnost Abu Dhabi National Oil Company (ADNOC) investuje na 245 milionů amerických dolarů do renovace svých zařízení. Při výběru dodavatele byla prioritou návratnost financí do ekonomiky Spojených arabských emirátů.

Těžební gigant má v plánu modernizovat potrubní systém, který

dopravuje z ropných polí Bab, Bu Hasa, North East Bab a South East do terminálu Jebel Dhanna prémiovou surovou ropu Murban. Díky modernizaci potrubního systému dosáhne navýšení přepravní kapacity o více než 30 procent. V tendru uspěly čínská společnost s pobočkou v Abú Dhabí (China Petroleum Pipeline Engineering Company

Limited – Abu Dhabi) a lokální společnost Target Engineering Construction se sídlem ve stejném emirátu. Zpětný přínos pro ekonomiku SAE bude činit více než polovinu celkové investované částky.

Modernizováno bude 13 kilometrů potrubí a terminál Jebel Dhanna. Část zakázky, jež bude realizována čínskou společností, bude trvat 30 měsíců a dosáhne hodnoty 135 milionů dolarů. Druhá část v hodnotě 110 milionů dolarů pak zabere 20 měsíců. Je důležité si uvědomit, že v Emirátech je kladen velký důraz na zapojení lokálních

Modernizováno bude 13 kilometrů potrubí a terminál Jebel Dhanna. Část zakázky, jež bude realizována čínskou společností, bude trvat 30 měsíců.

firem do domácích projektů, zahraniční společnosti jsou z mnoha projektů takto velkého rozsahu vyloučeny.

České společnosti se zájmem o účast v projektech takového významu se mohou zapojit jako subdodavatelé či prostřednictvím lokálního zastoupení. **x**

Michal Nedělka, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Dubaji

O Česku daly vědět Tatrovky i stavba elektrárny

Po vzniku Spojených arabských emirátů v roce 1971 představoval nejvýznamnější investiční akci tehdejšího Československa v SAE projekt na výstavbu elektrárny a desalinační jednotky Umm Al Naar v Abú Dhabí, který v roce 1984 dokončil PZO Škodaexport. V 90. letech vývoz stagnoval s výjimkou let 1997 a 1998, kdy se podařilo zrealizovat kontrakt s armádou SAE na dodávku 1200 vojenských nákladních automobilů Tatra 815.

Povědomí o České republice nicméně stále větší vzájemného obchodu neodpovídá. Vývoz do Emirátů probíhá převážně přes soukromé distributory a formou subdodávek. Přímé státní zakázky jsou výjimkami, neboť jsou přístupné pouze pro v místě registrované subjekty. Lze ale předpokládat, že potenciál obchodní spolupráce mezi oběma zeměmi nadále poroste. Postupně se rozvíjejí formy užší ekonomické spolupráce, jako je výrobní kooperace, spolupráce při výzkumu a vývoji a spolupráce v ob-

lasti bezpečnosti a obrany. V posledních letech se začala úspěšně rozvíjet kooperace v oblasti zbrojního průmyslu.

Zavedení bezvízového styku Evropské unie s Emiráty od roku 2015 zvýšilo potenciál zdravotní turistiky občanů SAE do České republiky. Zjednodušení vízových povinností podpořily také naopak návštěvy českých turistů v Emirátech. Cestovní ruch v obou směrech ale samozřejmě v současnosti dočasně utlumila pandemie koronaviru. **x**

Zdroj: Zastupitelský úřad ČR v Abú Dhabí

Foto: Shutterstock.com

Turecko chytá po koronaviru druhý dech

Vláda dá na přímou podporu ekonomiky v době pandemie téměř 90 miliard dolarů. Doufá, že ve třetím čtvrtletí tak bude propad hospodářství kvůli koronaviru menší, než se původně čekalo.

Svíce než 83 miliony spotřebitelů patří Turecko dlouhodobě mezi nejvýznamnější obchodní partnery České republiky mimo země Evropské unie. Vzájemný obchodní obrat dosáhl loni téměř 83 miliard korun, což představovalo

meziroční pokles o 3,1 procenta. Český export představoval zhruba 44 miliard korun, což byl meziroční pokles o 7,3 procenta. Stále bylo ovšem zachováno pozitivní saldo obchodní bilance v hodnotě 5,7 miliardy. V celkovém objemu českého

exportu směřujícího mimo země EU se Turecko umístilo na 5. místě (za USA, Ruskou federací, Švýcarskem a Čínou).

DVĚ TŘETINY VÝVOZU TVOŘÍ STROJE A AUTA

Český export do Turecka nebyl negativně poznamenán pandemií covidu-19. Jak ukazují statistické údaje za první půlrok letošního roku, český export v meziročním srovnání vzrostl o více než 11 procent. V případě tureckého dovozu do ČR došlo naopak k poklesu o více než 12 procent, což se projevilo ve zvýšení

Ulice Istanbulu zely v době vrcholu pandemie prázdnotou.

pozitivního salda, jež za prvních šest měsíců přesáhlo hodnotu 5,8 miliard korun. Ve stejném období loňského roku představovalo saldo jednu miliardu korun.

Z hlediska zbožové struktury českým vývozům do Turecka výrazně dominují automobily a stroje, které představují až dvě třetiny celkové hodnoty vývozu. Významný je zejm-

Aktuální zpravodajství o vývoji v Turecku v době koronaviru

na vývoz průmyslových a obráběcích strojů, zařízení pro energetický průmysl, ale také kancelářské techniky, počítačů a elektroniky. Z Turecka se dováží kromě výrobků automobilového průmyslu především textilní a kožené výrobky, domácí spotřebiče (například televizory a bílá elektronika) a potraviny (zejména ovoce a zelenina).

TURECKO JE KŘÍŽOVATKOU MEZI EVROPOU A ASIÍ

Mezi silné stránky Turecka nesporně patří výhodná geografická poloha propojující Evropu s Asií. S Evropou Turecko pojí nejenom mosty přes Bosporskou úžinu, ale od roku 1996 také celní unie s Evropskou unií, jež výrazně usnadňuje obchod s průmyslovými výrobky. Turecko tak pro ČR představuje nejbližší rozvojový trh s obrovským potenciálem dalšího růstu a zvyšující se populací se stoupající kupní silou. Strategická pozice přináší možnosti stát se energetickým, dopravním a ekonomickým uzlem, přes který se otevírá obchodní cesta na třetí trhy, především do sousedních států a zemí v okolí Kaspického moře, ale také dál do Asie či Afriky. Tato pozice může být ještě posílena probíhající diskusí o nutnosti restrukturalizovat a případně i zkrátit globální dodavatelské řetězce mezi Západem a Asií.

Na druhou stranu je potřeba říci, že politické neshody, jež se v poslední době mezi Ankarou a EU objevují, ovlivňují i zahraniční obchod. Objevují se průtahy a zdržování v implementaci pravidel celní unie či narůstají netarifní překážky, které konkrétní dovozní procedury zdržují a komplikují. Ministerstvo průmyslu a obchodu se při bilaterálních

jednáních s tureckými představiteli i v rámci zasedání příslušných orgánů EU zasazuje o to, aby čeští podnikatelé mohli s Tureckem obchodovat s minimálními omezeními.

I TURCI ZAVEDLI KVŮLI KORONAVIRU KURZARBEIT

Turecká ekonomika, jež byla v posledním období těžce zkoušená vysokou mírou inflace a výkyvy ve směnných kurzech národní měny, čelí v letošním roce dalším potížím souvisejícím s epidemií koronaviru. Podle aktuální predikce Economist Intelligence Unit (EIU) se turecké HDP v roce 2020 propadne o 4,9 procenta. Jde tedy o úpravu o téměř osm procentních bodů, jelikož původní analýzy EIU pro rok 2020 hovořily o tříprocentním růstu. Turecká vláda však zůstává pozitivní, očekává silný růst ve třetím čtvrtletí související i s nárůstem spotřebitelské důvěry v průběhu září a uvádí, že Turecko uzavře rok v lepší pozici, než očekávají předpovědi.

S cílem snížit negativní dopady na ekonomiku turecká vláda na jaře aktivovala systém kurzarbeitu, zavedla systém levných půjček, nízkopříjmovým domácnostem poskytla mimořádnou hotovostní dávku a přijala řadu dalších opatření včetně daňových úlev. Celková výše přímé podpory ekonomiky by podle turecké vlády měla přesáhnout 89 miliard dolarů a po započtení multiplikačního efektu přesáhnout hodnotu deset procent HDP.

ROSTOU CHYTRÁ MĚSTA I SKLADY

Turecká vláda vnímá současný vývoj i jako šanci pro uspěšení digitální transformace a modernizaci ekonomiky. Z těchto důvodů existují příležitosti pro uplatnění moderních technologií a „smart“ řešení. Příkladem mohou být prvky konceptu smart city, zejména inteligentní dopravní systémy.

V době (post)pandemické začíná e-commerce v Turecku boom a uplatnění tak naleznou nejenom samotné online obchodovatelné výrobky (obzvláště z kategorie rychloobrátkového zboží), ale také související IT služby a řešení pro provoz e-commerce platform a navazujících oborů včetně infrastruktury, »

Prvorepublikové počátky spolupráce

Hospodářské a obchodní vztahy mezi Československem a Tureckem mají dlouholetou tradici s kořeny sahajícími až do období těsně po I. světové válce. První obchodní úmluva byla podepsána 31. května 1922 na principu doložky nejvyšších výhod. Československo a návazně Česká republika se v průběhu minulých desetiletí podílely na výstavbě průmyslové základny Turecka dodávkami kvalitního průmyslového zboží, strojů, technologií a významných investičních celků. Již v mezivá-

lečném období dodaly československé firmy zařízení do cukrovaru Uşak a pivovaru EFES. V poválečném období byla ve spolupráci československých firem v Turecku zřízena výroba užitkových vozidel, motocyklů JAWA 350, vysokozdvíhových vozíků, soustruhů a dalších strojírenských výrobků. Z velkých průmyslových projektů, které se staly symboly vzájemné spolupráce, lze uvést elektrárny SOMA (6 x 165 MW) a Afşin Elbistan B (4 x 360 MW) či závod na výrobu pneumatik Kırşehir. »

» dopravy a logistiky (například plně automatické sklady).

Další vládní programy v podobě zvýhodněných půjček směřují na podporu poptávky po domácí produkci a příležitosti se nabízí subdodavatelům (případně podnikům s lokalizovanou výrobou v Turecku) v oblastech automotive, spotřební elektroniky a domácích spotřebičů. Turecko rovněž plánuje představit novou strategii pro přilákání nových zahraničních investorů a zvrátit tak trend posledních let, kdy přímých zahraničních investic spíše ubývalo.

ČESKÉ FIRMY SE PŘEDSTAVÍ NA VELETRHU KOLEJOVÉ DOPRAVY VE MĚSTĚ KONYA

Turecká vláda rovněž sází na investice do dopravní infrastruktury, které mají pomoci hospodářské obnově. Turecký ministr dopravy a infrastruktury Adil Karaismailoğlu k tomu řekl: „Zatímco procházíme výjimečnou situací, vynakládáme mimořádné úsilí na realizaci dopravních projektů, jež přispějí ekonomice naší země.“ Podle údajů sdílených ministerstvem dopravy a infrastruktury samotné investice do dálnic letos přispěly k HDP Turecka více než 2,4 miliardy dolarů a poskytly pracovní příležitosti 95 tisícům lidí. Investice do železnic v tomto období zvýšily HDP o 745 milionů dolarů a pomohly zaměstnat 29 tisíc lidí.

Turecká vláda aktivovala systém kurzarbeitu, zavedla systém levných půjček, nízkopříjmovým domácnostem poskytla mimořádnou hotovostní dávku a přijala řadu dalších opatření včetně daňových úlev. Celková výše přímé podpory ekonomiky by měla přesáhnout hodnotu 10 procent HDP.

Foto: Shutterstock.com

Automobilový průmysl je mimo jiné koncentrován ve výrobních ve městě Izmir.

Aktuální situace v sektoru železniční dopravy tak vytváří podmínky i pro zapojení českých firem, nezbytné je ale zajištění kurzovního rizika. Zvláště zajímavé mohou být projekty spojené s elektrifikací železničních koridorů, obnovou vozového parku, výstavbou kolejové infrastruktury či signalizačních a bezpečnostních systémů. Pro české exportéry se otevírají příležitosti i v rámci projektů na rozšíření příměstské železniční dopravy, metra a tramvajových linek.

Ministerstvo průmyslu a obchodu každoročně pořádá oficiální účasti ČR na významných mezinárodních veletrzích v souladu s požadav-

ky oborových sdružení a asociací. V březnu 2021 se tak české firmy budou moci společně prezentovat na tradičním mezinárodním veletrhu kolejové dopravy Euroasia Rail, jenž by se měl uskutečnit poprvé za svou historii ve městě Konya. To ale není pro české firmy neznámou destinací, tamními ulicemi jezdí více než 70 tramvají české výroby, přičemž tucet z nich je na bateriový pohon umožňující projet více než tři kilometry mimo trakční vedení.

Rozvoji vzájemných obchodních vztahů s Tureckem napomáhá i v současné době pořádá platná Dlouhodobá dohoda o hospodářské, technické, průmyslové a vědecké spolupráci, která byla uzavřena mezi bývalým Československem a Tureckou republikou již v roce 1976. Tato dohoda ustanovila právní základ pro vznik Česko-turecké smíšené hospodářské komise. Jedná se o mezivládní pracovní orgán, kde se strany informují o aktuálních podmínkách vzájemného obchodu, možnostech jeho dalšího zlepšení a o významných připravovaných podnikatelských projektech. Zasedání Smíšené komise s Tureckem je vedeno na úrovni ministrů, na české straně se jedná tradičně o ministra průmyslu a obchodu. Poslední, v pořadí již sedmé zasedání se uskutečnilo v Praze loni v říjnu za účasti tureckého ministra kultury a turismu. Příští zasedání by se mohlo uskutečnit v průběhu roku 2021 v Ankaře. x

Foto: Shutterstock.com

Chudší vrstvy Turků dostaly jako pomoc při pandemii přímou peněžní dávku.

Maroš Guoth
 Odbor zahraničně ekonomických politik II
 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Turecká káva? Připravují ji na Karvinsku

Dá se to vlastně označit za husarský kousek. Do Turecka, které kdysi platilo za synonymum příchodu kávy do Evropy, dnes dodává kávu po tunách rodinná firma Simandl z Petrovic u Karviné.

Kdyby dostal kterýkoli průměrný Čech za úkol rychle napsat na papír deset asociací, které ho spontánně napadnou v souvislosti s Tureckem, asi by obvykle mezi prvními slovy nechyběla káva. Ačkoli v soudobém světě už určitě není blízkovýchodní země s černým nápojem spojována tolik jako dřív, je nesporně pořád pikantním úspěchem, pokud na tureckém trhu prorazí s dodávkami kávy dodavatel z České republiky.

Právě to se podařilo společnosti Simandl z Karvinska. Rodinný podnik, který letos oslavil čtvrtstoletí existence, se specializuje na zpracování a balení instantní kávy, cappuccina či smetany. Turecko firma přidala na seznam svých exportních destinací loni. „Na turecký trh jsme vstoupili v květnu minulého roku přes místního partnera. S tím jsme se potkali na veletrhu CNR Food v Istanbulu v roce 2018,“ vysvětluje obchodní ředitel společnosti Jakub Simandl. „Na tamější trh teď dodáváme instantní kávové a čokoládové nápoje, které náš lokální partner balí do maloobchodního balení nebo používá v nápojových automatech. V letošním roce jsme do Turecka zatím vyvezli 125 tun směsí,“ říká Jakub Simandl.

Přednost Turecka je zřejmá. Přes 83 milionů spotřebitelů, mezi nimiž je určitě stále mnoho milovníků černého nápoje. Potíž pro zahraniční firmu může podle obchodního ředitele společnosti Simandl naopak představovat zbytněná byrokracie. „Pro samotný vývoz je hlavní

Foto: Simandl

Firma Simandl nabízí své instantní směsi pod značkami Samantha a Brazilka.

překážkou turecký celník, který je velmi nevyzpytatelný. Může se třeba stát, že desetinnou čárku na faktuře interpretuje jako oddělovač tisíců, takže potom místo faktury za 40 000 eur máte podle něj na kamionu zboží v hodnotě 40 milionů eur,“ popisuje Jakub Simandl.

Firma ovšem může při exportu těžit ze svých už bohatých zkuše-

ností z dalších východních zemí. V oblasti není nováčkem. „V regionu Blízkého východu vyvážíme naše výrobky do Izraele (Palestiny), Jordánska, Kuvajtu, Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů,“ připomíná obchodní ředitel.

Společnost také těží ze spolupráce s agenturou CzechTrade a ze společné účasti na zahraničních veletrzích. Vedle pomoci při vstupu na turecký trh nyní postupuje v součinnosti s agenturou i na dalších trzích. „V současné době nám pomáhají kontakty, které získáváme z regionálních poboček agentury. Můžeme zmínit například Maroko, kde působí jako ředitel tamější kanceláře CzechTrade Tamer El-Sibai, nebo Švédsko, kde je v současnosti Tomáš Rousek,“ vypočítává obchodní ředitel rodinné firmy. Počet zahraničních trhů, kam firma z Karvinska vyváží, tak již nyní přesáhl tři desítky. „Uznání patří našemu exportnímu týmu. Kvůli zahraniční expanzi ho teď rozšiřujeme a nabíráme nové lidi,“ dodává Jakub Simandl. **x (red)**

FIRMA SIMANDL

Český rodinný podnik založili v roce 1995 manželé Václav a Šárka Simandlovi. Specializuje se na výrobu instantní náhrady smetany a směsí na přípravu studených i horkých nápojů cappuccino a instantní kávy. Výroba je soustředěna v závodě v Petrovích u Karviné, který byl postaven na zelené louce v roce 2004. Konkurenční výhodou je plnění do stojících sáčků se zipovým uzávěrem, díky němuž lze obal jednoduše znovu uzavřít a výrobek neztrácí na kvalitě. V sortimentu jsou i výrobky pro děti, jako je dětské cappuccino s obsahem mléka, ochucená horká čokoláda nebo výrobky, do nichž není přidáván řepný cukr.

Vedle vlastní řady výrobků, které firma nabízí pod značkami Samantha a Brazilka, je továrna využívána také k produkci privátních značek na zakázku. V současnosti podnik zaměstnává 40 lidí a exportuje do tří desítek zemí v Evropě, Africe a Asii. Jsou mezi nimi například Velká Británie, Rusko, Gruzie či Japonsko, ale dokonce i tak exotické trhy jako Angola nebo Tanzanie. **x**

**▲
Rozhovor
s generálním
ředitelem
společnosti
Václavem
Simandlem**

Vývoz do Turecka letos navzdory všem problémům roste

I přes útlum hospodářství kvůli koronaviru dokázaly české firmy meziročně zvýšit vývoz do Turecka o víc než pětinu. Statistiku ale zkreslují nízká čísla z loňska, kdy už si Turecko procházelo předešlou ekonomickou recesí, říká ředitel kanceláře CzechTrade v Istanbulu Vladislav Polách.

► Vyzdvihl byste některé aktuální úspěchy českých firem na tureckém trhu?

Operuje zde úspěšně řada českých firem napříč obory. Mohu zmínit namátkou jen některé. Médii v poslední době rezonoval exportní úspěch třebešické společnosti MICO, která přes léto podepsala kontrakt na dodávku tepelných výměníků na dochlazování vody. Ty má dodat na právě stavěnou první tureckou jadernou elektrárnu Akkuyu. Pokud bych se měl zaměřit na exportní

celého světa, tak se první oficiální případ koronaviru v zemi datuje až do doby, kdy se v Česku vyhlášoval nouzový stav. V následujících dnech a týdnech vláda spustila obdobná opatření jako v Česku. Prakticky se uzavřely hranice, což velmi zkomplikovalo dopravu zboží do země, odstavily se velké výrobní podniky, například automotive. Po dobu několika týdnů bylo až na výjimky zakázáno meziměstské cestování, o víkendech byl nařízen zákaz vycházek. Začátkem října je

Turistická sezona byla letos v Turecku výrazně utlumena. Nejenže se přitom turismus na HDP země podílí přibližně 12 procenty, ale je především vítaným penězovodem zahraničních měn do země, když loni do Turecka dorazilo přes 45 milionů zahraničních turistů.

úspěchy klientů naší kanceláře, tak v letošním roce jich evidujeme již několik. Jedná se například o dodávku speciálně upravených kolejnic pro posun jeřábů. Za kontraktem stojí česká společnost Gantry Rail, která se v loňském roce zúčastnila naší mise do tureckých loděnic. Pokud to situace jen trochu dovolí, tak i na příští rok plánuje naše kancelář se zastupitelskými úřady v Turecku oborově zaměřené mise.

► V Turecku přišla opatření proti koronaviru trochu později než v jiných částech světa. Jak země postupovala?

Přestože je Turecko významným leteckým hubem se spojením do

situace v zemi i přes nesoulad místních statistik stabilizovaná. Vláda začátkem podzimu obnovila určitá opatření týkající společenských aktivit. Udrží se odstup mezi lidmi a nošení roušek je od jara povinné i ve venkovních prostorách. Na druhou stranu sektor služeb funguje prakticky bez omezení a v zemi se opětovně spouští veletrhy.

► Jaký měla opatření dopad na ekonomiku?

Významné infrastrukturní PPP projekty typu Nového istanbulského letiště, dálnic, mostů, které byly v poslední letech spuštěny, jsou najednou zcela nevytíženy, přičemž fixní náklady zůstaly beze změny, či

se kvůli oslabení místní měny dokonce zvýšily. Turecká ekonomika je v problémech, protože nemá na rozdíl od té české za sebou několikaletou konjunkturu s minimální nezaměstnaností, jelikož si v půlce roku 2018 prošla měnovou krizí, která se přelila v krizi ekonomickou. Ta trvala do poloviny loňského roku. Následně země zaznamenala ekonomický růst, ale potrébny inflace, vysoká nezaměstnanost či křehkost měny setrvaly.

► Co vláda nabídla lidem a firmám jako pomoc?

Turecká administrativa spustila programy na podporu ekonomiky se souhrnným názvem Hospodářský stabilizační štít. Tato pomoc jen do září dosáhla 63 miliard dolarů. Země si musela půjčit peníze. Turecko donedávna mělo sice celkově nízké zadlužení vůči svému HDP (33 procent), ale letos se může podle agentury Moody's zvednout na 42,9 procenta. Navíc vzhledem k dlouhodobě vysoké inflaci Turecko na mezinárodním trhu udává dluhopisy denominované v turecké liře s třináctiprocentním úrokem.

► Země je častým cílem turistů. Jak krize dolehla na cestovní ruch?

Turistická sezona byla letos v Turecku výrazně utlumena. Nejenže se turismus na HDP země podílí přibližně 12 procenty, ale je především vítaným penězovodem zahraničních měn do země, když loni do Turecka dorazilo přes 45 milionů zahraničních turistů (to je šesté místo v počtu příchozích turistů na světě). Osobně tak očekávám další oslabování místní měny, což zdraží možné státní úvěry v cizích měnách. Obzvláště když za letošek padly devizové rezervy země (mimo drahých kovů) o 40 procent.

► Jak aktuální situace zamíchala poptávkou, s čím byste dnes doporučil českým vývozcům jít na turecký trh?

Foto: CzechTrade

Vladislav Polách

Vystudoval evropská studia na Palackého a Karlově univerzitě. Od roku 2013 působil na několika pozicích na centrále agentury CzechTrade. Pracoval v Centru informačních služeb a jako konzultant pro obor stavebnictví, spotřební zboží a služby se podílel na uspořádání několika incommingových akcí zahraničních firem. Mluví anglicky, francouzsky a turecky. Ve volném čase rád rekreačně sportuje a cestuje do méně známých destinací.

Nutno podotknout, že Turecko je geograficky blízký a velký trh, na kterém dokážou uspět firmy s výrobky, u kterých bych to na první dobrou vůbec nečekal. Například jde o firmu Simandl se svou instantní kávou. Proto bych nerad někoho od místního trhu odrazoval, příležitosti na něm stále jsou. Jen to chce mít vytrvalost, schopného distributora a pevnou vůli. Příležitosti vidím hlavně v oborech, které si místní administrativa vybrala jako klíčové, to jsou obranný a strojní průmysl. Je zde poptávka po obráběcích strojích, optických zařízeních, technologiích v rámci těžkého strojírenství.

Turecko v létě oznámilo nalezení zemního plynu v Černém moři. Vznikl tak prostor na subdodávky v těžebním i petrochemickém průmyslu. Díky karanténě zažívala zlaté časy e-commerce, která se během prvních týdnů pandemie zvedla o 183 procent. Z vlastní zkušenosti potvrzuji, že sektor IT je pro Turecko velmi zajímavý. Již jsme zde měli několik klientů z této oblasti a všichni

na trhu uspěli, případně aktuálně doladují podmínky spolupráce.

» V zemi je napjatá vnitropolitická situace a komplikují se i vztahy s EU. Jak to ovlivnilo byznys a pozici exportérů z EU?

Slovo byznys bych rozdělil do dvou kategorií: přeshraniční obchod a zahraniční investice. Co se týče zahraničních investic, tak je všeobecně známé stažení úmyslu koncernu Volkswagen postavit v zemi nový výrobní závod. Toto bylo v poslední době velké téma, jelikož se jednalo o investici v hodnotě jedné miliardy eur. Koncem léta pak místní vláda rozhodla o výrazném zvýšení speciální spotřební daně, která se týká importovaných vozů.

Přeshraniční obchod běží dál, i když prostor ke zlepšení tu je. Debaty o nové podobě celní unie s Tureckem již nějakou dobu stojí. V reakci na loňskou kampaň Turecka v Sýrii se země EU dohodly na embargu vývozu zbraní. Momentálně kolegové z generálního konzulátu reflektují nové ne-

tarifní překážky pro české exportéry z oblasti textilní výroby. Každopádně pokud se podíváme na export zemí EU do Turecka, tak za období od ledna do července se meziročně snížil jen o 3,8 procenta, což není vůbec špatné číslo vzhledem k prakticky dvěma měsícům zavřených hranic.

» Jak změnilo obchod z pohledu českých exportérů oslabení turecké liry?

Lira oslabuje dlouhodobě. I když centrální banka koncem září zvedla základní úrokovou míru o dva procentní body (na 10,25 procenta), nezabránila liře klesnout na hodnoty nad 9 TRY za euro. Loni touto dobou se směnný kurz pohyboval kolem 6,3 TRY. To má ve výsledku negativní dopad na kupní sílu obyvatel a následně na místní firmy, které se zaměřují především na turecký trh. Proexportně orientované turecké firmy jsou na tom lépe. Čeští exportéři, kteří se Turecku věnují, si jsou problému vědomi. Naprostá většina obchodů je tak uzavírána v eurech či dolarech, což důrazně radím i našim klientům, kteří na turecký trh teprve vstupují. Na druhou stranu jsme u tendrů státních firem (například železniční průmysl) zaregistrovali, že jsou zájemci nuceni nabízet své zboží pouze v místní měně a vzít tak kurzové riziko na sebe.

Při pohledu do statistik (podle pohybu zboží přes hranice) zjistíme, že hodnota vývozu za prvních osm měsíců letošního roku se navzdory všem problémům dokonce meziročně zvýšila o 21 procent. Čísla jsou to pozitivní, na druhou stranu mějme na paměti, že nárůst reflektuje nízké hodnoty roku 2019, viz zmínované loňské ekonomické problémy. Česká koruna také meziročně oslabila, takže propad turecké liry není vůči ní tak významný jako ke světovým měnám. x (red)

Kontakt a desatero pro obchodování v Turecku

Brexit přináší nové celní podmínky, pandemie způsobila digitální revoluci

Zprávy o příležitostech pro české vývozce a byznysu ve světě připravili ředitelé zahraničních kanceláří agentury CzechTrade.

VELKÁ BRITÁNIE

Od ledna začnou platit nové podmínky pro dovozce

Foto: Shutterstock.com

Čeští exportéři, kteří vyvážejí do Británie, by měli začít řešit nové celní povinnosti co nejdříve. Už jen do konce roku totiž platí přechodné období, během něhož je Spojené království v obchodním styku považováno za členskou zemi EU, a tudíž je britský trh vnitřním uniijním trhem. Tento stav ale brzy skončí a celní podmínky se změni bez ohledu na výsledek jednání mezi EU a Spojeným královstvím. Od ledna se tak bude jednat o vývoz do třetí země.

Pokud česká firma exportuje do zemí mimo EU, může využít svůj stávající systém zpracování celních deklarací a pouze si zajistit číslo EORI

s předponou GB. Jinak je třeba si vše včas zajistit na Celní správě ČR. Průvodce pro podnikatele je aktualizován například na stránkách portálu BusinessInfo.cz. Ministerstvo průmyslu a obchodu pravidelně pořádá k problematice Brexitu webináře.

Novým podmínkám se budou muset přizpůsobit i britské firmy, které dovážejí české zboží. Platí pro ně obdobná pravidla celní registrace jako pro české vývozce. Proclení a platba případného cla je v jejich režii a předpokládá se, že většina dovozců využije specializovaných služeb mezinárodních přepraveců nebo celních agentů. Britská celní správa (HM Revenue &

Customs) má na svých stránkách seznam více než 600 takových subjektů.

Vedle celní administrativy čekají na vývozce povinná certifikace a označení výrobků pro britský trh. Bude zavedena značka UKCA (UK Conformity Assessed), která postupně nahradí evropské CE. Pro rok 2021 zůstává většina britských standardů stejná jako doposud a pro velkou část zboží bude možné využít označení CE. Nicméně pro některé skupiny výrobků změny nastanou již v průběhu roku (například pro zdravotnické pomůcky). **x**

Jiří Rak, CzechTrade Londýn

▲
 Speciál portálu
 BusinessInfo.cz
 s návody
 a doporučeními
 o Brexitu

▲
 Informace britské
 administrativy
 k nově platným
 celním podmínkám

MEXIKO

Digitalizace se zrychluje, země potřebuje 5G

Za poslední měsíce se digitalizace v Mexiku dostala na úroveň, o níž se předpokládalo, že bude dosažena až v roce 2024. Svou zásluhu na tom má i pandemie viru covid-19. Nyní společnosti naléhavě potřebují technologii 5G, která zajistí větší šířku pásma, navýšení kapacity pro připojení dalších zařízení a možnost vytvářet aplikace s různými funkcemi.

Digitální transformace v Mexiku je prioritou například německé společnosti Siemens. Ta v zemi zavádí inovativní řešení, jako jsou například vývoj sanitárních robotů či řešení na dodržování odstupů, třeba v průmyslových závodech. Dále

nabízí v inteligentních budovách technologie pro snížení rizika nákazy, zvýšení produktivity, posílení kybernetické bezpečnosti, snížení nákladů či zvýšení kvality výroby. Velmi aktivní je také společnost Cisco México, která podporuje digitalizaci procesů pro placení daní, propojení inteligentní sítě s CFE, služby telemedicíny či virtuální vzdělávání na univerzitách.

V Mexiku se obecně zvyšuje zájem také o řešení na bázi umělé inteligence a internetu věcí pro různá hospodářská odvětví. x

Martina Čápková, CzechTrade Mexico City

Foto: Shutterstock.com

SAÚDSKÁ ARÁBIE

Pouštní země rozjíždí stavby dalších velkých čistíček vody

Jako největší ekonomika mezi arabskými státy v oblasti Perského zálivu si Saúdská Arábie ve své strategii Vision 2030 klade za cíl provést významné ekonomické a sociální reformy. Důraz klade na zlepšení životního prostředí a nakládání s odpady. Místní administrativy tak tlačí na posilování kapacit pro zpracovávání odpadu nejrůznějšího druhu. Produkce odpadních vod je obrovská.

Z kraje tohoto roku představila státní společnost Saudi Water Partnership Company několik programů pro navýšení kapacity stávajících čistíček odpadních vod a realizaci nových. Jedním z nich je nový závod pro město Tabuk, který bude denně zpracovávat na 125 tisíc kubických metrů odpadních vod. Vítězem tendru se stala saúdskoarabská společnost Nesma Water & Energy Company, člen Nesma Holding. Tendr byl v gesci ministerstva životního prostředí, vodního hospodářství a zemědělství. Společnost Nesma bude realizovat výstavbu čistíčky a po zprovoznění se bude starat o provoz celého komplexu, údržbu a servis.

Foto: Shutterstock.com

Bude realizován také projekt Burraydah 2 o kapacitě 150 tisíc metrů krychlových denně a Tabuk 2 o kapacitě 90 tisíc metrů krychlových denně. Zahraniční kancelář CzechTrade v Dubaji situaci monitoruje a přináší informace důležité pro aktivity českých firem na poli odpadového hospodářství. x

Michal Nedělka, CzechTrade Dubaj

FRANCIE

Vláda podpoří investory v některých odvětvích až milionem eur na projekt

Štědrý plán francouzské vlády na obnovu ekonomiky umožňuje firmám čerpat dotace na vlastní investiční projekty od 10 do 80 procent nákladů. Ve světě nízké celkové poptávky však není jisté, zda budou firmy dostatečně investovat.

Podniky, které se během jarního uzavření ekonomiky dostaly do takzvaného režimu přežití, byly nuceny odložit své investiční plány na později, a to s rizikem ztráty konkurenceschopnosti a nenapravitelných hospodářských důsledků po skončení krize. Vláda chce pomoci firmám bludný kruh překročit, a tak uvolnila téměř 800 milionů eur na modernizaci továren, nákup robotů, digitalizaci výrobních procesů či relokalizace výroby zpět do Francie.

Ve hře je nejen modernizace průmyslu, ale také opětovné spuštění »

» činnosti podniků. Podpora podle průmyslových odvětví, která poskytuje dotaci až na 80 procent nákladů a do výše jednoho milionu eur, je jednou z nejtědřejších. Vystává však otázka, zda si průmyslníci mohou dovolit ji využít. V odvětvích nejvíce zasažených krizí je manévrovací prostor nízký. Nelze ani vyloučit, že finančně napjatá situace ve společnostech a jejich kapitálové požadavky výrazně zpomalují investice. Je obtížné plánovat návrat k investicím do projektů, pokud chybí perspektiva poptávek, kterých je obecně ve světě málo.

Polovina francouzských podniků předpokládá, že se do konce roku vrátí k normálnímu chodu společnosti, dalších devět procent až v roce 2022 nebo později. Znamením extrémní nejistoty je, že až 22 procent firem prohlašuje, že budoucnost svých aktivit nedokáže odhadnout vůbec. V automobilovém a leteckém průmyslu, které jsou závislé na struktuře subdodavatelů, může být cesta k oživení delší. I zde však existují výjimky. Potravinářský a farmaceutický průmysl odbyt neztratily. **x**

Vítězslav Blažek, CzechTrade Paříž

KOLUMBIE

Digitální transformace míří do veřejné správy, zemědělství i cestovního ruchu

Kolumbijská vláda navzdory pandemii spouští napříč všemi sektory celkem 168 projektů digitální transformace. Zemědělství počítá se 14 projekty, životní prostředí a udržitelný rozvoj se třemi, obchod, průmysl a cestovní ruch s osmi, kultura s 21. Zahrnuta jsou i odvětví jako těžba, energetika, zdravotnictví nebo doprava.

Transformace veřejné správy s 31 projekty je nejobsáhlejší. Sektor má prostřednictvím digitální přeměny lépe využívat moderních technologií a zlepšovat vztahy mezi státem a občany. Mnoho administrativních procesů se přesunulo z papíru do elektronické formy a další to v brzké době čeká, jako například online vyřízení veškerých notářských úkonů, kde si občan bude

NĚMECKO

Stamiliony eur půjdou na chytrá města

Německá vláda plánuje v nadcházejících letech investovat stovky milionů eur do digitalizace měst v duchu principu smart cities. Spolkové ministerstvo vnitra a stavebnictví sestavilo speciální komisi, která měla za úkol ze 100 měst a obcí vybrat ty, které se budou účastnit modelových projektů "Smart cities made in Germany". Mezi vybraná města patří Solingen, Ulm, Wolfsburg nebo Chotěbuz. V rámci modelových projektů mají vybraná města vyvinout a prosadit vlastní strategii, pomocí které město digitalizují. Mezi důležitá témata patří ochrana soukromí nebo udržitelnost kontroly nad rozhodovacími procesy, které jsou řízeny technologiemi. Tato iniciativa přináší do budoucna příležitosti pro inovativní technologické firmy a startupy.

Nové šance přináší i trendy v německém stavebnictví, kde moderní výstavba domů prochází ekologickou změnou: Domy podle německé koncepce udržitelnosti budou muset v budoucnu nabídnout nejen komfort bydlení, ale také dobré vnitřní klima. Měly by být postaveny způsobem

Foto: Shutterstock.com

šetrným k životnímu prostředí, například za využití takových stavebních materiálů, jako jsou hlína, sláma nebo dřevo. Vláda v reakci na pandemii spolu s jednotlivými spolkovými zeměmi plánuje spustit nový program financování na podporu výměny stávající vzduchotechniky v budovách. Právě špatné odvětrání místností a uzavřených prostor tvoří podhoubí pro rozšíření viru covid-19. V rámci programu budou uvolněny finance ve výši půl miliardy eur. **x**

Kristýna Kubičková, CzechTrade Düsseldorf

moci obstarat rodný list či registrovat sňatek.

Nejčastěji se pak hovoří o digitální složce občana, která již dnes umožňuje získávat nejrůznější dokumenty přes internet, ačkoliv stále postrádá větší míru zabezpečení a spravování identity.

Vývoj jednotlivých projektů se liší v závislosti na použitých technologiích. I přesto, že v Kolumbii existují vývojářské firmy, které se touto tematikou zabývají, jejich úroveň není tak vysoká jako u evropských nebo amerických IT společností. Příležitosti pro české exportéry představují iniciativy kolumbijského ministerstva informačních technologií, které se primárně zaměřují na vytváření webových a mobilních aplikací, Big Data, využívání biome-

trie v otázkách kybernetické ochrany, digitální identity, blockchainu, umělé inteligence a strojového učení.

Vláda usiluje o to, aby všechny projekty byly dokončeny před koncem jejího mandátu. Výjimku má transformace Finančního úřadu DIAN (ta zabere přibližně 10 let), transformace víceúčelového kataru a přeměna soudního sektoru, které budou trvat pět až deset let.

Naprostou prioritou ministerstva informačních technologií je do konce roku zajistit, aby dodavatelé služeb pro stát mohli s veřejnou správou komunikovat digitálně bez nutnosti předkládat dokumenty ve fyzické formě. Tato změna usnadní život přibližně 800 tisíc lidí. **x**

Pavel Eichner a Jan Komárek
CzechTrade Bogotá

▲
Další aktuální
právy a kontakty
na zahraniční síť
CzechTrade

Automobilový průmysl v Německu padá. Dotkne se to i českých dodavatelů

Propouštění mnoha z více než 800 tisíc lidí pracujících v německém automobilovém odvětví oddaluje zatím jen kurzarbeit. Třetinový pokles výroby i exportu tradičních vozů ale může vyvážit bleskový nástup elektromobilů. V Německu jich bylo jen v srpnu v meziročním srovnání prodáno 4,5krát víc.

Od letošního ledna do září sjelo z výrobních pásek německých továren 2 389 200 automobilů, což je přesně o třetinu méně než v loňském roce. Také export aut z Německa zaznamenal třetinový propad. Pozitivnější výhled přináší čísla nově registrovaných vozů za září, která meziročně narostla o osm procent na 265 200 vozů. Důvodem je však i více pracovních dní než v září loňského roku.

O MÍSTO PŘIJDE MOŽNÁ DESETINA LIDÍ V AUTOMOTIVE

Německá vláda vsadila na kurzarbeit a řada německých podniků udržuje zaměstnance jen díky tomuto nástroji státní pomoci. Odborník na automobilový průmysl Ferdinand Dudenhöffer z německého centra pro automobilový výzkum Center Automotive Research říká, že výrobci počítají s dlouhodobě nižším trhem a připravují se na snížení kapacity. Dudenhöffer se také domnívá, že

výrobci aut po ukončení čerpání kurzarbeitu začnou s propouštěním. Podle něj bylo vyplácení kurzarbeitu, a především pak jeho prodloužení, impulzem k nižší produkci a získání času na postupnou redukci pracovních míst. Strategii automobilů bude podle Dudenhöffera prodej menšího počtu aut s vyšší marží.

Zároveň probíhá v Německu v plném proudu přeměna automobilového průmyslu jako takového. Dochází k obratu směrem k elektromobilům a k upouštění od trendu mít vlastní auto. To bude mít vliv i na zaměstnanost v odvětví. V současnosti ve výrobě automobilů a automobilových součástek pracuje přes 800 tisíc lidí. Experti odhadují, že změny v branži by se mohly dotknout téměř 80 tisíc pracovních pozic čili každého 10. místa.

Pokles výroby v Německu bude mít vliv i na české dodavatele. V Česku směřuje 80 procent výroby v automobilovém průmyslu na export, z toho jedna třetina putuje

do Německa. Úbytek produkce se tak nutně dotkne i českých výrobců. Nicméně řada tuzemských firem v posledních letech rozkládala riziko diverzifikací dodávek v rámci automobilového průmyslu i záměrným směřováním výroby do více průmyslových oborů.

ELEKTROMOBILITA ZAŽÍVÁ RAKETOVÝ RŮST

V srpnu se v Německu prodalo rekordních víc než 33 tisíc elektromobilů, čímž tvoří už 13 procent celkových prodejů.

Zatímco podle Spolkového úřadu pro motorová vozidla (KBA) bylo v srpnu nově zaregistrováno přes 251 tisíc aut, což je o 20 procent méně než loni, dokázala pouze automobilka Tesla prodat 4,5krát více aut než v srpnu 2019. Podle KBA stouply registrace elektromobilů za srpen o 308 procent na 33 203 vozů. Tím prodeje elektromobilů dosáhly s více než 13procentním podílem na celkovém trhu nového rekordu. České firmy jsou již dnes zapojeny do projektů spojených s vývojem a výrobou elektromobilů v Německu a trend bude nadále růst. Aktuální příležitostí pro české dodavatele může být i nový výrobní závod automobilky Tesla nedaleko Berlína, odkud by první auta měla vyjet v polovině příštího roku.

Němci masivně budují infrastrukturu pro nabíjení tak, aby po německých dálnicích jezdil na konci roku 2022 jeden milion elektromobilů.

Rozhovor s Adamem Jarešem o německé ekonomice v době koronaviru

Spolková vláda zařadila elektromobilitu mezi klíčová odvětví, kam směřují miliardové investice na výzkum a vývoj. Elektromobily mají daňová zvýhodnění a Němci masivně budují infrastrukturu pro nabíjení tak, aby po německých dálnicích jezdil na konci roku 2022 jeden milion elektromobilů. Německo se má zároveň stát centrem výroby baterií v Evropě. ✘

Adam Jareš, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Düsseldorfu

Chystáme další velké online setkání vývozců s řediteli kanceláří CzechTrade

Exportní vzdělávání online, kalkulačka pro výpočet kurzových rizik, průběžné zpravodajství ze zahraničních trhů v době koronaviru nebo druhá velká konzultační akce, která naváže na červnový E-MEET EXPORT 2020. To jsou některé z novinek, kterými v době pandemie podporuje agentura CzechTrade české vývozce. Klíčové služby zahraničních kanceláří a účasti na vzdělávacích akcích jsou až do konce března 2021 stále zdarma, říká generální ředitel agentury Radomil Doležal.

► V prvním pololetí proběhla konference E-MEET EXPORT 2020, která nabídla vývozcům v době koronaviru exportní konzultace online. Chystá CzechTrade podobnou akci na podzim?

Ano, červnová akce měla od podnikatelů velice pozitivní ohlas, proto na začátek listopadu chystáme další setkání našich zahraničních kanceláří s exportéry, abychom jim pomohli při přípravě exportních plánů na

Aplikace E-start pomáhá předpovídat riziko finanční ztráty při obchodování v cizích měnách, určuje dopad kurzového rizika. V praxi obchodníkům dobře slouží při rozhodování o výběru měny, jak je měna stabilní, zda urychlit, či oddálit úhradu závazků, jak plánovat cashflow.

příští rok. Půjde o jeden z náhradních programů za bohužel zrušený Mezinárodní strojírenský veletrh v Brně. Všechny 50 ředitelů zahraničních kanceláří poradí zájemcům, jaké mají jejich produkty a služby ve světě šance. Kvůli bezpečnosti jsme stejně jako v červnu zvolili formu online spojení.

▲ Aplikace E-start na ošetření kurzových rizik

► Mezi novinky, které letos agentura v reakci na koronavirus zavedla, patří online vzdělávací

Foto: CzechTrade

Radomil Doležal

Vystudoval zahraniční obchod na Vysoké škole ekonomické v Praze. První zkušenosti s exportem strojírenských výrobků získal v PZO Merkuria. Po roce 1990 vedl jako ředitel dceřině společnosti vstup mezinárodní firmy Campingaz na český a slovenský trh a v dalších letech i konsolidaci aktivit a rozšíření portfolia značek v regionu. Od roku 2004 zodpovídal v rámci skupiny Coleman za rozvoj trhu v 11 nových členských zemích EU. Zabýval se také privátním byznysem v oblasti developmentu komerčních nemovitostí. Agenturu CzechTrade vede od roku 2014. Hovoří anglicky a německy. Mezi jeho koníčky patří lyžování, tenis a rád cestuje.

exportní semináře. Jaký je na ně ohlas?

Virtuální semináře se těší veliké oblibě i proto, že je všechny vysíláme živě. Exportérům maximálně vycházíme vstříc, aby i v této éře zůstali v kontaktu se zahraničím. Doposud jsme realizovali 25 online vzdělávacích akcí, které sledovalo na 1700 účastníků. Obrovský zájem o ně je od samého počátku krize. Třeba seminář o Německu jsme uskutečnili hned třikrát. Mezi odbornými tématy je letos hitem online expanze, problematika e-shopů. Z pohledu teritorií vévodí evropské země, jako již zmíněné Německo, dále Rakousko, Itálie, Skandinávie, Velká Británie, ze vzdálenějších trhů pak Latinská Amerika.

Jaká další témata a teritoria chystáte v online vzdělávání?

Exportéři se mohou i ve druhém pololetí těšit na informace o aktuálním dění a praktické rady od ředitelů našich zahraničních kanceláří a dalších odborníků. Připravujeme třeba téma o online expanzi na německy mluvící trhy, o aktuálních exportních příležitostech v Polsku nebo Brazílii, kontroly exportu zboží dvojího použití či digitalizaci firmy správně právně.

Užitečnou službou, jež byla pod křídly CzechTrade spuštěna, je aplikace E-start. Zaměřuje se na kurzová rizika při obchodu se zahraničím. K čemu přesně slouží?

Aplikace pomáhá kvalifikovaně předpovídat riziko finanční ztráty při obchodování v cizích měnách, určuje dopad kurzového rizika na obchodní operace. V praxi obchodníkům dobře slouží při rozhodování o výběru měny, jak je měna stabilní, zda urychlit, či oddálit úhradu závazků, jak plánovat cash flow. Sofistikovaná kalkulačka vznikla pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu a za podpory Technologické agentury ČR. Na jejím vývoji se podíleli odborníci z Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Čes-

Foto: CzechTrade

kých Budějovicích. Navíc problematiku kurzových ztrát a rizik pravidelně zařazujeme do nabídky vzdělávacích seminářů. Chytrá kalkulačka je přístupná online na portále BusinessInfo.cz. Návštěvníci nejčastěji přicházejí napřímo nebo z vyhledávače Google. Výpočet už dokončilo zhruba 400 uživatelů.

Na portálu BusinessInfo.cz informují ředitelé zahraničních kanceláří CzechTrade vývoze o obchodní situaci v době koronaviru na více než 50 trzích prostřednictvím pravidelně aktualizovaného zpravodajství. Hodláte toto zpravodajství zatím držet?

V informační činnosti jsme neustali. Ve vazbě na vývoj v teritoriích naší zahraniční kolegové neustále zasílají aktuální informace a sepisují nové články. Nejčtenější je zpravo-

Mezi nejžádanější online vzdělávací semináře patřily ty, které vedl ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Düsseldorfu Adam Jareš.

dajství z Evropy, hlavně Ukrajina, Skandinávie, Francie, Slovinsko, Maďarsko, Polsko a Bulharsko, z mimoevropských zemí pak Izrael, Kanada, Thajsko, Austrálie nebo Spojené arabské emiráty. Pro využití služeb zahraničních kanceláří CzechTrade jsou vedle našich přímých sousedů velmi vyhledávanými zeměmi Švédsko, Čína, Maďarsko, země Beneluxu, Itálie a Velká Británie.

V době pandemie nabídla své služby agentura CzechTrade českým firmám zdarma. Do kdy to potrvá?

Klíčové služby zahraničních kanceláří a účasti na vzdělávacích akcích jsou až do konce března 2021 stále zdarma, jedná se o exportní poradenství a asistenci přímo v teritoriích. Pro ilustraci, služby zahrnují především screening trhu, vyhledání obchodních kontaktů, ověření zájmu zahraničního subjektu o výrobek či službu nebo pomoc s řešením krizové situace. Myslím, že to byla a zůstává zásadní pomoc malým a středním firmám v této obtížné době. x (red)

Pravidelně aktualizované zpravodajství o dopadech pandemie na zahraniční trhy

Doposud jsme realizovali 25 online vzdělávacích akcí, které sledovalo na 1700 účastníků. Obrovský zájem o ně je od samého počátku krize. Třeba seminář o Německu jsme uskutečnili hned třikrát.

Designblok byl letos jiný: v klášteře a zčásti virtuálně

V areálu bývalého kláštera svatého Gabriela v Praze se počátkem října konal 22. ročník festivalu Designblok zaměřený na design, nábytek či šperky. Stylovou atmosféru dala akci zajímavá architektura konventu, kvůli koronaviru byl ale omezen počet návštěvníků. Zájemci si ovšem mohou exponáty a přednášky do konce měsíce prohlédnout na internetu.

Trochu jako při příjemném blouzení v krajině za zrcadlem se cítili návštěvníci festivalu Designblok. Ten se po několika ročnících na pražském Výstavišti letos přemístil do lehce tajemných chodeb bývalého klášterního areálu, který dnes nese název Gabriel Locí. 10 tisíc metrů čtverečních výstavy rozdělených do dvou hlavních bloků a menších doprovodných expozic bylo rozptýleno do několika pater konventu i přilehlých prostor. Návštěvníka čekal v každé místnosti trochu jiný vjem, od tradičně pojatých vitrín až po futuristickou instalaci, která pohlcuje zvuk.

I přes přísná opatření kvůli koronaviru se na akci nakonec podílelo přes 220 vystavovatelů. Jejich pro-

dukty jsou k vidění až do konce října také na webových stránkách výstavy. Taktéž doprovodný program ve formě diskusí o přínosu designu byl s ohledem na koronavirovou hrozbu vysílán online a přes web se na jejich záznam může podívat veřejnost. I ceny Designbloku se letos rozhodovaly online. „Je to vlastně symbolický závěr letošního ročníku. Mohli jsme představit formou výstavy suverénní práce českých tvůrců, ale velká část jejich slávy se ponese hlavně prostřednictvím internetu. Přesto si myslím, že stálo za to letošní ročník dotáhnout do konce. Jsem hrdá na to, co český design i v době krize dokázal. Jeho poselství je jasné: pracovat musíme dál, ať se děje, co se děje!“ uvedla Jana Zielinski, ředitelka Designbloku.

CZECHTRADE PROPOJIL FIRMY S DESIGNÉRY

I přes řadu omezení byla návštěvnost Designbloku vysoká. Týkalo se to také expozice agentury CzechTrade, která se podpoře průmyslového designu věnuje už od roku 2008. Její expozice vznikla ve spolupráci s designérem Václavem Mlynářem jako vizuálně poutavá prezentace online Adresáře designérů CzechTrade a příjemná poradenská zóna vybavená nábytkem společnosti Mastr & Mastr. To byl vítěz kategorie Výrobce roku 2019 – Design pro export, Ocenění Czech Grand Design. Každý den navštívily tuto poradenskou zónu hlavně menší firmy, aby si od konzultantů vyslechly možnosti využití exportních i dotovaných služeb.

▲
**Záznamy
 přednášek a další
 materiály z výstavy**

Hlavní cenu vyhrála instalace z 222 štaflí a znovuzrozená Jawa

Ceny letošního Designbloku byly rozděleny v jedenácti kategoriích. Odborná porota ocenila nejlepší produktové novinky, svítidla, nábytek, bytové doplňky, ale i nejzdařilejší módní kolekci a šperk.

Absolutním vítězem se stal Jan Plecháč, který pro Designblok navrhl hned dvě expozice. Tou první byla hlavní instalace Designerie, složená z 222 štaflí. Jan Plecháč využil všedního předmětu, jako jsou štafle a hravou formou inspiroval návštěvníky k většímu nadhledu, který je ve společnosti potřeba. Zároveň výstavu připravil v režimu „zero waste“, tedy tak, aby po ní nezbyl žádný odpad. Štafle byly totiž na prodej, po skončení výstavy se instalace rozebrala a štafle vydaly zájemcům. Výtěžek putuje na podporu Centra Paraple.

Druhým oceněným počinem je výstava Vášeň, do níž Jan Plecháč obtiskl svůj zápal pro motorky. „Mým cílem bylo vdechnout život morálně i technicky zastaralé věci – motorce Jawa za pomoci šikovných mistrů hned několika řemesel, kteří by se za normálních okolností u jednoho projektu asi nikdy nepotkali,“ uvedl Plecháč. V jedné dílně se díky tomu potkal um stavitelů motorek, sedláře, brusiče, ale i šperkaře a ilustrátora. Společně přeměnili nepoužitelný starý stroj v mistrovský kousek současného designu.

POROTA OCENILA NÁBYTEK NEBO AKUSTICKÉ PANELE

Český výrobce Todus si odnesl výhru za Nejlepší nábytek – kolekci Baza a stůl Branta od

Foto: Tomáš Štípl

Instalace postavená z 222 štaflí byla centrem celé výstavy.

Právě Václav Mlynář, který je současně kreativním ředitelem značky BOMMA, vystoupil také v rámci doprovodného programu, kde v online diskusi představil známou českou sklářskou společnost. Konaly se též tři semináře v podání ředitelů zahraničních kanceláří CzechTrade. Nesly názvy V Německu vyhrává jednoduchá elegancie, Uspějte v Mexiku a Designové trendy a příležitosti v Maďarsku. Dále proběhla přednáška o aktuálních materiálových trendech.

PANDEMIE POMOHLA ZAHRADNÍMU NÁBYTKU

Někteří vystavovatelé přijeli na Designblok i přes problémy s epidemií poprvé. To platí třeba pro opavskou nábytkářskou společnost Todus. „Dříve jsme jezdili na výstavy do Kolína nad Rýnem a Milána, na Designbloku jsme poprvé. Chceme se víc dostat do povědomí domácích zákazníků,“ uvedla umělecká ředitelka společnosti Zuzana Kollárovitsová. Společnost vyrábí zahradní nábytek s originálním designem a zatím vyvází 80 procent produkce do zahraničí. „Poslední dva roky se ale zvyšuje i zájem českých zákazníků,“ říká Zuzana Kollárovitsová s tím, že může jít i o důkaz zvyšující se kupní síly tuzemských spotřebitelů. „Poslední období je pro nás co do prodeje v Česku rekordní. Možná se lidé po karanténě těšili, jak si posedí na svých zahrádkách,“ míní.

ČESKÉ DŘEVO, ČESKÝ STŮL

Na český a potažmo slovenský trh se zaměřila také další vystavující společnost Káplán nábytek. Rodinný podnik z obce Orličky v Orlických horách má tradici už od roku 1934, kdy zde založil dědeček současného majitele firmy dílnu na výrobu židlí. Tradici dnes rozvíje další členové rodiny, firma má 25 zaměstnanců a jde cestou kvalitního designu. „Dříve jsme působili řeckně v pozici dodavatele větší nizozemské společnosti. Někdy kolem roku 2009 ale vyvrcholila naše snaha jít vlastní cestou. Dnes máme 30 vlastních distribučních míst, případně prodáváme napřímo koncovým zákazníkům. Díky finanční podpoře z evropských fondů jsme nedávno mohli koupit velmi nákladný CNC stroj, díky němuž dokážeme dát nábytku dokonalejší design,“ říká jednatel společnosti Lukáš Kaplan a ukazuje precizně zaoblené linie na nohách dřevěného stolu zajištěné právě díky nové strojní výbavě firmy. „Také pečlivě vybíráme dřevo přímo v našem regionu. Dá se říct, že už když v lese vidíme strom, tak víme, co z něj vyrobíme,“ podotýká Lukáš Kaplan. Nápaditou prezentaci výrobků rodinné firmy z Orlicek připravil přední český designér Václav Mlynář.

ZVUK MŮŽE BÝT POHLCEN SKLEM I NANOVLÁKNY

Jednu z temnějších místností v útrobách bývalého kláštera prosvětlovala geometrická instalace firmy Aveton. Vedle projektování

HOLDEM DESIGNÉRŮM BYLA EXPOZICE AGENTURY CZECHTRADE

Prostor, na jehož přípravě agentura spolupracovala s designérem Václavem Mlynářem, nabízel návštěvníkům festivalu poradenskou zónu a propagoval online Adresář designérů. CzechTrade tu ukázal portréty nejznámějších českých tvůrců z adresáře a přímo na místě nabízel bezplatný zápis dalším profesionálům. Mnohé tato možnost zaujala. Adresář propojuje designéry s tuzemskými firmami. Ty mají možnost díky projektu agentury CzechTrade Design pro konkurenceschopnost získat dotaci na služby designérů. Některé firmy se přímo na místě rozhodly v rámci zmíněného projektu o spolupráci s designérem. x

Adresář designérů

a realizací stojí za startupem Glasio, který experimentuje s výrobou skla, jež slouží k pohlcování zvuku. To je pak možno využít v kancelářích, v recepčních hotelech a dalších prostorech, kde je žádoucí snižovat hluk. Návštěvníci výstavy si mohli hrát se zvuky vyzkoušet přímo v útrobách instalace. „Na výrobu používáme stoprocentně recyklované sklo, které odebíráme od skláren. Startup je aktivní asi tři roky, do jeho rozjezdu jsme investovali jednotky milionů korun. Jsme v něm tři zakladatelé, ale celkem se na projektu podílí 12 spolupracovníků,“ říká jednatel společnosti Vít Domkář. „V současnosti také spolupracujeme s libereckou univerzitou, zkusíme k pohlcování zvuků využít nanovlákná. Na co potřebujete dnes několik centimetrů hmoty, na to stačí jen nanometry takové látky,“ naznačuje další vývoj Vít Domkář. x (red)

Video: Reportáž z Designbloku a rozhovory s ministrem Karlem Havlíčkem a zástupci agentury CzechTrade

belgického Stúdia Segers. Mezi svítidly porota ocenila speciální akustické podsvícené panely Eclipse od studia Lappa Anny Leschingerové a Lenky Preussové. Nejlepší bytové doplňky, konkrétně textilní produkty, deky, zrcadla i nábytek, vystavila značka IHOR. Mezi novinkami firem zvítězila kolekce SOLO porcelánky Rudolf Kämpf a z designérů slavila etablovaná dvojice DECHEM, známá především pro nezaměnitelná svítidla, jež si tentokrát cenu odnesla za zrcadla a nástěnné objekty.

MIMOŘÁDNÝM POČINEM JSOU NOVÉ EXPONÁTY MORAVSKÉ GALERIE

V kategorii šperk získala ocenění Mária Kobelová a za nejlepší módní kolekci porota zvolila řadu kabátů Together značky Soolista, jež novinka umožňuje pohodlné nošení dětí

Zvláštní cenu získala Moravská galerie za nákup nových exponátů.

vpředu nebo na zádech v teple kabátu. Mimořádným počinem mimo kategorie byla zvolena historická akvizice tvorby českých designérů Moravské galerie v Brně, která nakoupila v koronavirové době díla za 2,5 milionu korun a výběr předvedla právě na Designbloku.

Neotřelé nápady i interaktivní zpracování tradičně soupeřily v kategorii Nejlepší instalace. Mezi výrobci a prodejci zabodovala společná instalace značek Vitra a Křehký, kterou speciálně pro Designblok vytvořil scénograf Marek Cpin. Nejlépe zpracovanou výstavou mezi designéry byla ta studia Vobouch, ve které hrály hlavní roli dvě vázy, UV světlo a iluze hloubky prostoru. O titul za nejlepší instalaci školy se rozhodovalo mezi třemi ateliéry pražské UMPRUM. Nakonec ocenění získal Ateliér keramiky a porcelánu. x

Multikulturní Londýn láká české startupy

Už více než dvacet českých startupů vyrazilo s podporou agentury CzechInvest otestovat možnosti zahraniční expanze do Londýna. Češi tam spolupracují s místním hubem King's Cross, kde jim s adaptací na lokální podmínky a zvyklosti pomáhají britští experti.

Každý trh, ať už asijský, americký, nebo evropský, je specifický a nabízí různé možnosti pro podnikání. Americké Silicon Valley je považováno za největší startupový hub na světě, Singapur se řadí mezi světová ekonomická centra a Londýn přináší nespočet kontaktů a podnikatelských partnerů. Vedle toho je britská metropole označována za evropské hlavní město unicornů, tedy

společností s hodnotou nad jednu miliardu dolarů. Ve Velké Británii si své produkty ověřily i české startupy, které využily program CzechAccelerator.

České startupy mají v současnosti globální ambice. V expanzi jim pomáhá mimo jiné agentura CzechInvest, která v letech 2016 až 2019 zajistila 181 zahraničních byznysových pobytů pro téměř stovku českých začínajících firem. Ještě

před koronakrizí vysílala měsíčně do zahraničí v průměru pět startupů v rámci programů CzechAccelerator, CzechDemo a CzechMatch. Jednoznačně nejvíce jich vycestovalo do Severní Ameriky – SanFrancisca, New Yorku nebo Las Vegas. V Evropě pak nejvíce táhne Londýn, kam CzechInvest vyslal přes dvacet startupů.

LONDÝN LÁKÁ NA MULTIKULTURNÍ PROSTŘEDÍ

Britská metropole představuje pro české startupy jednu velkou výhodu: Je v podstatě za rohem, pouhé dvě hodiny letadlem. Přitom jde ve srovnání s Českem o daleko větší trh vhodný k otestování poptávky a získání zpětné vazby. Londýn je také zajímavý z hlediska objemu investic, jejichž hodnota čítá v průměru dvakrát více než jinde v Evropě.

Co se rizikových investic týče, loni se metropole podle jejich objemu zařadila dokonce na čtvrtou příčku na světě po Bay Area, Pekingu a New Yorku. K tomu si v Londýně zakládá své sídlo řada významných technologických společností, což startupistům umožňuje dostat se k cenným radám, zkvalitnit vlastní produkt a služby a navázat vhodná spojení. Evropskou centrálu, vývojové nebo technologické centrum zde má například Apple, Facebook, LinkedIn, Spotify, Google, Microsoft či Amazon.

Londýn se také vyznačuje dlouhodobě nejrozvinutějším sektorem finančních technologií a kreativním sektorem, to znamená například uměním, kulturou nebo animacemi. Je ale místem pro všechny a startupy sem úspěšně expandují bez ohledu na to, čím se zabývají. „Jedná se o velmi multikulturní prostředí, které jednoznačně ocení, pokud zůstanete sami sebou. Nejde o to měnit svůj způsob práce, musíte jen upravit způsob,

Základnou pro mnohé české české začínající firmy se v Londýně staly prostory Impact Hubu King's Cross.

Foto: CzechInvest

Foto: CzechInvest

kterým přistupujete k byznysu,“ říká Nayla Attasová, programová ředitelka Impact Hubu King's Cross v Londýně a dodává: „Snažíme se prostřednictvím našeho hubu, se kterým spolupracuje i CzechInvest, nabídnout českým startupům tu nejlepší podporu. Specialista na PR je od prvního dne seznamuje s rozdíly v kultuře a cvičí s nimi modelové situace. S obchodem, vyjednáváním a prezentací jim pomáhají experti, většinou Britové, kteří se v londýnském ekosystému pohybují dlouhodobě.“

ROI HUNTER SE PŘIBLÍŽIL KANCELÁŘÍM FACEBOOKU

S expanzí do Londýna má zkušenost i brněnský technologický startup ROI Hunter, který loni dvakrát využil

Získali jsme přístup k expertům na britský trh i zázemí v centru Londýna, pochvaluje si britskou misi zakladatel startupu Hardwarío Alan Fabík.

Více o službách CzechInvestu pro startupy

program CzechAccelerator a strávil v Londýně půl roku, aby na místním trhu otestoval svůj produkt. Startup vyvíjí platformu, pomocí které se snaží svým klientům šetřit čas a zvýšit jejich příjmy z facebookové reklamy. „Londýn jsme si zvolili, protože se jedná o vyspělý trh, který je nakloněný investicím do technologií. Velká Británie také velice dobře propojuje celou západní, severní i jižní Evropu a jsme odtud schopni prodávat prakticky do celé Evropy. Zároveň pro nás bylo důležité, že náš hlavní partner Facebook má v Londýně tři kanceláře a je tak snadnější navazovat nové a prohlubovat stávající vztahy,“ vysvětluje Roman Šedivý, Lead Client Success Manager ROI Hunteru.

Startup se od začátku svého pobytu v Británii snažil budovat tým obchodníků složený z místních lidí, kteří vědí, jak to na tamním trhu chodí. Za rok a půl dokázal v Londýně vybudovat zaběhnutou pobočku s vlastní anglickou entitou a týmem šesti lidí, kteří se starají o akvizici a udržení klientů z celé západní Evropy. „Je důležité najmout správné lidi, o něž ve Velké Británii není nouze. Místní lidé mají ve zvyku často měnit práci, aby urychlili svůj kariérní růst. Zároveň se nám několikrát osvědčilo vyslat do Velké Británie někoho z Česka, kdo je spojkou mezi novým zahraničním týmem a týmem doma,“ radí Šedivý a dodává: „Rozhodně bych se nebál více času a energie investovat do vztahu s partnery, jako byl pro nás Facebook. Nejdůležitější je stát si za tím, že máte kvalitní produkt.“

STARTUP HARDWARIO OTEVŘEL V LONDÝNĚ VLASTNÍ POBOČKU

Možnost napojit se v Londýně na správné lidi potvrzuje i startup Hardwarío, který se zaměřuje na projekty usnadňující život firmám i jednotlivcům za pomoci internetu věcí. Zúčastnil se také programu CzechAccelerator a využil příležitosti v Impact

STARTUPY JSOU JAKO SEDM NEJVĚTŠÍCH EKONOMIK

Startupy zastávají v současném světě významnou roli a tvoří značnou část globální ekonomiky. Jejich celková hodnota je téměř 69 bilionů korun (tři biliony dolarů), což je číslo srovnatelné se součtem HDP ekonomik sedmi nejvyspělejších států světa – Kanady, Francie, Německa, Itálie, Japonska, Spojeného království a USA. Největší koncentrace ve všech průmyslových odvětvích existuje v oblasti technologií, kterou se zabývá sedm z deseti největších společností na světě. Z dalších údajů Global Startup Ecosystem Report navíc vyplývá, že startupy tvořily loni investice do rizikového kapitálu po celém světě téměř sedm bilionů korun (300 miliard dolarů). x

Hubu King's Cross. „V Londýně jsme díky podpoře CzechInvestu měli pocit, že jdeme do známého prostředí. Měli jsme otevřené dveře u expertů na britský trh, zajištěné zázemí v centru města a kontakty na správné lidi. Nakoplo nás to k otevření vlastní pobočky v britské metropoli,“ popisuje zakladatel Hardwarío Alan Fabík.

V SILICON VALLEY JSOU DOMA PŘES ČTYŘI STOVKY GLOBÁLNÍCH KORPORACÍ

Přirozeně se nabízí srovnání Spojených států a Asie, kde jsou zvyklosti jiné. Americké Silicon Valley je největší startupový hub na světě a pochází odtud ti nejvýznamnější technologičtí giganti. Více než 400 nadnárodních korporací si tady za posledních šest let zřídilo své inovační kanceláře. Silicon Valley je příjemcem více než poloviny všech venture kapitálových amerických investic, ale zároveň místem s vysokou konkurencí, kde se český startupista stává jedním z tisíce.

Velký potenciál k růstu může pro startupy představovat Singapur, který je považován za vstupní bránu do jihovýchodní Asie. Ta má přes půl miliardy obyvatel, tedy velké množství možných zákazníků, ale oproti Silicon Valley ne tak vysokou konkurenci a finance zde převažují nad počtem nápadů. Singapur v Asii dosahuje nejvyššího indexu lidského rozvoje a globálně má sedmou nejvyšší úroveň HDP na obyvatele. Díky tomu se zařadil mezi světová ekonomická centra, což současně pomáhá rozvoji startupového ekosystému. x

Sabina Šrámková, Jana Kohoutová
CzechInvest

Specialista na PR české startupy od prvního dne seznamuje s rozdíly v kultuře a cvičí s nimi modelové situace. S obchodem, vyjednáváním a prezentací jim pomáhají experti, většinou Britové, kteří se v londýnském ekosystému pohybují dlouhodobě.

Foto: Shutterstock.com

Ve státě Burkina Faso těží zlato v primitivních podmínkách i ženy.

Evropa zpřísňuje dozor nad dovozem konfliktních minerálů

Dovozci vybraných surovin a kovů budou vystaveni přísnější kontrole. Cílem je co nejvíce zamezovat těžbě, ze které se – především v nestabilních zemích subsaharské Afriky – financují konflikty nebo která probíhá za porušování lidských práv.

Mobilní telefony, počítače, elektronika, automobily. Zdaleka nejen tyto výrobky obsahují cín, tantal, wolfram nebo zlato, tedy kovy s výjimečnými fyzikálně-chemickými vlastnostmi a současně schopností přitahovat zájem laické i odborné veřejnosti, mezinárodních vládních i neziskových organizací, politiků či zástupců vlád. Tyto kovy jsou totiž získávány ze surovin označovaných jako takzvané konfliktní minerály.

V oblastech postižených konfliktem a ve vysoce rizikových oblastech

**Více informací
o nařízeních
a kontrole dovozu
konfliktních
minerálů**

s velkým nerostným bohatstvím, hlavně v oblasti afrických Velkých jezer, přispívají příjmy z těžby surovin často k financování násilných konfliktů. Běžně dochází k porušování lidských práv, které může mít formu dětské práce, sexuálního násilí, mizení osob, nuceného přesídlování a ničení rituálně nebo kulturně významných míst.

ZÁKLAD PRAVIDEL POLOŽILO OECD

V posledních letech se západní společnost stále více zajímá o udržitelnost

v mnoha oblastech lidské činnosti. Spotřebitelé a firmy nechtějí, aby výrobky, které kupují nebo vyrábějí, byly spojeny s financováním terorismu či lokálních ozbrojených konfliktů a s negativními dopady na životní prostředí nebo společnost. Roste proto také snaha o prolomení spojitosti mezi konflikty a nelegálním využíváním nerostných surovin.

Zásadní iniciativou v tomto směru bylo vypracování pokynů OECD pro náležitou péči v zodpovědných dodavatelských řetězcích nerostných surovin z oblastí postižených konflikty a vysoce rizikových oblastí v roce 2011. Tato doporučení slouží dodnes jako uznávaný základ pro další průmyslové iniciativy, jichž se účastní stovky firem po celém světě. V USA se problematice věnuje legislativa v rámci oddílu 1502 Dodd-Frankova zákona o reformě finančních trhů a ochraně spotřebitele, se kterým se některé české firmy v roli dodavatelů již setkaly.

Foto: Shutterstock.com

Konfliktní oblasti Konga jsou hlavním světovým zdrojem poptávaného coltanu, který se používá při výrobě mobilních telefonů či notebooků.

viny a kovu nastavena tak, aby byl náležitou péčí pokryt dovoz alespoň 95 procent všech dovozů dané položky do EU. Nařízení tak zbytečně nebude zatěžovat občasně dovozce dovážející pouze zanedbatelná množství, u kterých by uplatňování náležité péče nebylo z pohledu celkového objemu těžby suroviny efektivní.

Velké korporace se tématu konfliktních minerálů věnují dlouhodobě a již nyní jsou součástí různých průmyslových schémat společenské odpovědnosti. Téma konfliktních minerálů proto může být novinkou spíše pro menší společnosti bez zahraniční kapitálové účasti. Nejen pro ně připravuje Evropská komise doprovodné asistenční programy, jež mají být už brzy spuštěny. Společnostem bez odvírajících znalostí tak budou k dispozici postupy a příklady dobré praxe od – v tomto ohledu – zkušenějších firem.

PRVNÍ KONTROLY PŘIJDOU V ROCE 2022

Evropské nařízení v současné podobě nepředpokládá finanční sankce, přičemž stanovení vhodných opatření vedoucích k nápravě je ponecháno na uvážení každého členského státu. Ministerstvo průmyslu a obchodu, které je v ČR orgánem příslušným k uplatňování nařízení a jež bude vykonávat následné kontroly dodržování stanovených povinností, předložilo vládní návrh zákona, počítající se zveřejněním výsledků kontrol na svých internetových stránkách. V této souvislosti je potřeba zmínit, že následné kontroly se nebudou týkat samotného zboží při jeho vpuštění do volného oběhu na trh EU, ale zaměří se na soulad firemních postupů s požadavky danými evropskou legislativou. První kontroly by pak měly proběhnout v roce 2022.

Jak efektivní budou zmíněná opatření v praxi, to ukáží až následující roky. Nařízení proto obsahuje závazek pravidelného hodnocení fungování a účinnosti nastaveného systému. Kromě jiného poukazuje na budoucí možnost zavést finanční sankce pro dovozce, kteří trvale neplní stanovené povinnosti. **x**

Tomáš Hurých

Odbor obchodní politiky a mezinárodních ekonomických organizací, sekce Evropské unie a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

EVROPSKÁ REGULACE DÁVÁ DOVOZCI DALŠÍ POKYNY

Na pokyny OECD navazuje také nedávná evropská regulace daná nařízením Evropského parlamentu a Rady EU z května 2017, kterým se stanovují povinnosti náležité péče v dodavatelském řetězci pro unijní dovozce cínu, tantalu a wolframu, jejich rud a zlata pocházejících z oblastí postižených konfliktem a vysoce rizikových oblastí. Nařízení se stane pro některé dovozce závazným od ledna 2021. O čem tedy přesně nařízení je a co vybraným dovozcům přináší?

Nařízení je závazné pro ty dovozce, kteří dovážejí konkrétní surovinu nebo kov uvedené v příloze I tohoto nařízení a zároveň překročí stanovený roční objem dovozu. Nařízení se nevztahuje na dovozy recyklovaných kovů (s výjimkou povinnosti zveřejnit základní

aktivy. Dovozeči by měli být připraveni předložit kontrolním orgánům auditní zprávu vypracovanou nezávislým auditorem.

Audit však nebude nutný v případech, kdy dovozce kovů prokáže, že všechny subjekty v jeho dodavatelském řetězci zabývající se tavením a rafinací disponují zprávou o auditu a vyhovují dikci evropského nařízení, nebo budou uvedeny na seznamu celosvětových zodpovědných subjektů zabývajících se tavením a rafinací. Tento seznam v současné době Evropská komise připravuje.

Výhodou evropského nařízení je totiž důraz na takzvané úzké hrdlo celého dodavatelského řetězce, tedy už zmíněné subjekty zabývající se tavením a rafinací. Těch je v porovnání se společnostmi v následné části dodavatelského řetězce pouze omeze-

Výhodou evropského nařízení je důraz na takzvané úzké hrdlo celého dodavatelského řetězce, tedy subjekty zabývající se tavením a rafinací. Těch je v porovnání se společnostmi v následné části dodavatelského řetězce pouze omezené množství.

přijatá opatření) a na zásoby uskladněné před 1. únorem 2013.

Dovozeči by měl implementovat odpovídající postupy takzvané náležité péče do svých vnitropodnikových struktur řízení tak, aby byl schopen získávat a vyhodnocovat informace relevantní z hlediska rizik a zakomponovat tento přístup do smluvních vztahů se svými dodavateli, případně přezkoumat již uplatňované postupy společenské odpovědnosti, zda odpovídají doporučením OECD a jsou v souladu s požadavky evropské legisla-

ce množství a je zřejmé, že zaměření se právě na ně přináší nejlepší možný výsledek. Současně se předpokládá, že pokud podnikatelské aktivity subjektu zabývajících se tavením a rafinací nebudou v tomto ohledu odpovědné, tlak vyvíjený jejich zákazníky z navazujících částí dodavatelského řetězce povede k nápravě situace.

V zájmu efektivity prostředků vynaložených ze strany společnosti a veřejných orgánů na splnění cíle nařízení byla minimální prahová hodnota objemu dovozu každé suro-

Unie se brání rizikovým zahraničním investorům

V těchto dnech začíná platit nový evropský rámec pro prověřování zahraničních investic do citlivých sektorů, jako jsou výroba zbraní či podniky klíčové pro fungování státu. V Česku má podmínky pro takové investice dále upravit připravovaný zákon.

Jedním z důležitých faktorů, které je nutné brát v potaz při plánování některých zahraničních investic do bezpečnostně citlivých sektorů, je jejich možný dopad na bezpečnost či veřejný a vnitřní pořádek státu, v němž ke kapitálovému vstupu dochází. I když je naprostá většina zahraničních investorů vedena čistě obchodními zájmy, existuje nezanedbatelné riziko, že akvizice může být vedena i jinými motivy, než je dosahování ekonomického zisku. Rizikovým zahraničním investorem, který má často úzké vazby na vládu cizího státu a její bezpečnostní složky, tak může odcizit klíčová data, duševní vlastnictví, či – pokud získá kontrolu nad firmou patřící do kritické infrastruktury – ohrozit řádné fungování celého státu.

Účinnou obranu vůči těmto rizikům prezentuje mechanismus, jenž státu umožní prověřit, zda vybrané investice představují bezpečnostní hrozbu, nebo nikoli. Nastavení systému však nesmí zbytečně zatěžovat nerizikové investory a musí zachovat otevřené investiční prostředí. Takzvané prověřovací mechanismy jsou běžnou součástí právního řádu většiny vyspělých ekonomik, v poslední době pak dochází často k jejich posilování, nebo zavádění tam, kde doposud zřízeny nebyly.

NEJCITLIVĚJŠÍ JSOU OBRANNÝ PRŮMYSL, MÉDIA NEBO KRITICKÁ INFRASTRUKTURA

Každý z těchto systémů je unikátní, a to i v konkrétním výběru sekto-

rů, které je nutné před rizikovými investicemi bránit. Obecně se však dá říci, že mezi nejčastěji prověřované sektory patří výroba vojenského materiálu a zboží dvojího využití, kritická infrastruktura, média, ale i bezpečnostně relevantní využití moderních technologií (jako například umělá inteligence, nano- a biotechnologie, pokročilá robotika, letecké a vesmírné technologie). Některé státy vyžadují, aby byla investice prověřena ještě před uskutečněním, další země se spokojí s možností zpětného prověření, jiné pak používají kombinaci obou přístupů. Další proměnnou je minimální hranice podílu na hlasovacích právech, od které může být prověřování zahájeno, většinou v rozmezí od nuly do 25 procent.

Prověření investice může mít trojí výsledek: schválení, schválení s tím, že investor bude muset plnit jisté podmínky, či její zamítnutí. Může se také stát, že během prověřovacího procesu investor od investice ustoupí, pokud zjistí, že se pro něj prověřování nevyvíjí dobře. Naprostá většina investic však projde prověřením bez problémů.

Kdy se může prověření investic dotknout českých firem?

Modelová situace I.: Česká firma či investor se může setkat s požadavkem na prověření investice, pokud se rozhodne investovat do firmy v zahraničí, která podniká v oblastech, jež mohou mít dopad na národní bezpečnost či veřejný pořádek. Může se jednat například o investici do energetiky, telekomunikací, výroby zdravotnického vybavení či médií. Pro úspěšné a rychlé dokončení investice je nutné, aby si český investor předem zjistil, jaké jsou jeho povinnosti v případě takové investice. Dobrým zdrojem informací o situaci v zemi, kde se cílová firma nachází, jsou v tomto ohledu zahraniční kanceláře agentury CzechTrade, ministerstvo průmyslu a obchodu nebo specializované právnícké a konzultační spo-

lečnosti. Povinnost prověření se v některých případech může týkat i investic v rámci EU. Je nutno mít na paměti, že pečlivě bývají prověřováni investoři s úzkou vazbou na vládu cizího státu a její bezpečnostní složky, nebo ti, u kterých nelze jasně určit konečného vlastníka.

Modelová situace II.: Česká firma se může setkat s národním prověřovacím mechanismem (poté, co příslušný zákon vstoupí v platnost) v případě, že uvažuje o vstupu zahraničního investora. Zejména pak tehdy, když česká firma podniká v bezpečnostně citlivých oborech. Odpovědný a spolehlivý zahraniční kapitálový partner může českým firmám pomoci v jejich růstu a také expanzi

na další trhy. Naopak rizikový investor může jejich vyhlídky do budoucna významně ohrozit a natrvalo poškodit dobrou reputaci, která je v sektoru bezpečnostních technologií nezbytná. Prověřením zahraničního investora domácí firma získá jistotu, že jí žádné bezpečnostní riziko nehrozí. Záruka, že v jejich vlastnické struktuře nefiguruje rizikový investor, pak může českým firmám usnadnit přístup na trhy zemí, které přikládají velkou váhu integritě dodavatelských řetězců v bezpečnostní oblasti, jakou jsou například Spojené státy americké. Nejedná se pouze o výrobce vojenského materiálu, ale i startupy či malé firmy, jež vyvíjejí unikátní řešení v oblasti bezpečnosti za pomoci nových a nastupujících technologií. ■

Foto: Shutterstock.com

EVROPSKÉ STÁTY V PROVĚŘOVÁNÍ INVESTIC SPOLUPRACUJÍ

Rizikový investor však nemusí mít zájem pouze o jednu konkrétní firmu či technologii, ale o celý výrobní a dodavatelský řetězec. Proto 11. října 2020 na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 452/2019 začal fungovat evropský rámec o prověřování investic, který umožní výměnu informací a zavádí také formální spolupráci mezi jednotlivými členskými státy a Evropskou komisí (EK).

Samotné prověřování investic zůstane v pravomoci členských států, Evropská komise bude plnit koordi-

nační roli. Pouze v případě akvizic firm financovaných z projektů evropského zájmu bude mít Komise silnější pozici. Jedná se zejména o programy Galileo, Copernicus, Horizont 2020, Transevropské dopravní síť (Ten-T), Transevropské energetické síť (Ten-E), Transevropské telekomunikační síť, Evropský program rozvoje obranného průmyslu. Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO), GOVSATCOM, ITER a Přípravná akce v oblasti obranného výzkumu a vývoje (PADR). Pokud by v těchto případech označila Evropská komise akvizici dané firmy za rizikovou, musí členský stát, na jehož území

Prověření by měly podléhat mimo jiné případné investice do obranného průmyslu od subjektů mimo Evropskou unii (ilustrační foto).

Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo vládní návrh zákona, kterým se zřizuje národní prověřovací mechanismus. Míří na investory, jejichž konečný vlastník pochází ze země mimo EU a který chce získat více než desetiprocentní podíl v cílové firmě. Pokud tato firma podniká v oblasti výroby vojenského materiálu, vybraného zboží dvojího užití, či patří do kritické infrastruktury, bude muset investor požádat o souhlas s kapitálovým vstupem.

JAK FUNGUJE PROVĚŘOVÁNÍ VE SVĚTĚ?

Některé státy prověřují zahraniční investice z bezpečnostních důvodů již delší dobu. Naprostá většina z nich je však povolena. Například Kanada zavedla prověřovací mechanismus v roce 2009. Od té doby prověřila už pět tisíc transakcí. Problematických investic, tedy povolených s podmínkami či zakázaných, byla jen padesátka. Spojené státy americké prověřují zhruba 300 transakcí ročně. Nepovolení investice je však naprosto ojedinělé. x

k ní má dojít, její stanovisko náležitě zohlednit.

ČESKO CHYSTÁ NOVÝ ZÁKON

Možná rizika spojená se zahraničními investicemi do bezpečnostně citlivých sektorů ekonomiky si uvědomuje i český stát. Ministerstvo průmyslu a obchodu proto předložilo vládní návrh zákona, kterým se zřizuje národní prověřovací mechanismus. Míří na investory, jejichž konečný vlastník pochází ze země mimo EU a který chce získat více než desetiprocentní podíl v cílové firmě. Pokud tato firma podniká v oblasti výroby vojenského materiálu, vybraného zboží dvojího užití, či patří do kritické informační infrastruktury, bude muset investor požádat o souhlas s kapitálovým vstupem ještě před jeho uskutečněním.

Ostatní investice bude možné ze strany státu prověřit, povinnému povolení však podléhat nebudou. Aby i v tomto případě měl investor jistotu, že jeho investice je z hlediska bezpečnosti neriziková, může ministerstvo požádat o časově a administrativně nenáročnou konzultaci. Ve všech prověřovaných případech bude o zakázku či podmínečném povolení investice rozhodovat vláda. Již obecným povědomím, že Česká republika disponuje účinnými nástroji na odvrácení bezpečnostních rizik spojených s investicemi, dojde k posílení bezpečnosti tuzemského investičního prostředí. Jde o faktor, kterému zahraniční investoři přikládají čím dál větší váhu, a to zejména v oblasti výzkumu, vývoje a výroby moderních technologických řešení. x

Petr Lang

Odbor obchodní politiky a mezinárodních ekonomických organizací
Sekce Evropské unie a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Mladá firma vyvíjí Uber pro nanodružice

Tuzemská společnost Space Systems Czech píše programy pro družice. Její záběr sahá od ochrany Země před asteroidy až po těžbu surovin v kosmu.

Počítačové programy v současnosti řídí provoz stále většho množství výrobků a zařízení. Neobejdou se bez něj ani kosmické družice. Právě v tomto náročném oboru se dokázala prosadit společnost Space Systems Czech.

Její zakladatel Daniel Štefl ještě před několika lety pracoval v Evropské kosmické agentuře (ESA), konkrétně v jejím vývojovém centru v Holandsku. „To je samozřejmě pro práci ve vesmírném průmyslu v Evropě to nejlepší a nejžádanější místo. Trochu mě tehdy mrzelo, že v mém oboru – tedy vývoji softwaru – nehrála Česká republika v projektech extraligu. Řešil jsem dilema, zda situaci zevnitř zlaté klece ESA pozorovat, nebo se odvážit ven a pokusit se to změnit,“ popisuje Daniel Štefl.

DĚDICTVÍ MAGIONU

Na podzim roku 2015 společně s partnerskou společností z Finska založili v Praze firmu Space Systems Czech. V té době neměl Štefl s podnikáním prakticky žádnou praxi, chybějící zkušenosti tak nahrazoval nadšením. V Česku přitom mohl při rozjezdu podniku navazovat na tradici, díky níž vznikla nejpopulárnější česká družice Magion, kterou později popularizoval stejnojmenný televizní pořad pro děti. „Magionů byla dokonce celá série a můžeme na ně být pyšní,“ popisuje podnikatel.

Vzorem by podle něj pro Česko mohlo být Lucembursko. „Rozhodli se, že se stanou vesmírnou telekomunikační velmocí. Od malé země plné bank to mohlo znít směšně a mnozí se skutečně smáli. Dnes v Lucembursku

Foto: Shutterstock.com

Impulsem pro tuzemský vývoj v oblasti družic bylo umístění centrály evropského projektu Galileo do Prahy.

sídlí největší telekomunikační firma na světě. Nedávno začalo Lucembursko mluvit o využívání surovin z vesmíru a schvalovat odpovídající legislativu,“ upozorňuje Daniel Štefl.

Důležitý krok tímto směrem se podle něj Česku podařilo, když se do Prahy přesunulo sídlo projektu Galileo, evropské obdoby amerického navigačního systému GPS. Také jeho společnosti se podařilo vyhrát zakázku pro GSA, nyní zahajuje vývoj open-source Galileo přijímače.

To již ale firma prošla dalším rozvojem. Loni se rozrostla a na začátku letošního roku, po sloučení s další finskou společností, vznikla nová značka Huld. „Jde o kombinaci slov HUmane (lidský) a boLD (odvážný), tedy našich důležitých hodnot,“ podotýká Daniel Štefl.

PRO SATELITY I NEMOCNICE

Zákazníky společnosti jsou firmy a instituce, jež potřebují získat složitý software vyvinutý na zakázku. „Naším největším zákazníkem je Airbus Defence & Space, kam jsme dodali například centrální řídicí software pro družici Biomass, či konzultanta, který se podílel na vývoji nedávno vypuštěné družice mířící ke slunci,“ říká Daniel Štefl. Znalosti a zkuše-

nosti z vývoje špičkového softwaru pro vesmírné mise nyní firma využívá i pro tvorbu inteligentních systémů na zemi.

Má pro tento účel sekci digitálních inovací. V jejím rámci pomáhá s kybernetickou bezpečností, vyvíjí nemocniční informační systém GalaxymD uzpůsobený pro zdravotní zařízení všech velikostí, od ordinací praktiků přes menší kliniky až po fakultní nemocnice. Spravuje také archeologické mapy a digitální archiv pro Archeologický ústav AVČR.

V současnosti firma pracuje na projektu, který by mohl změnit oblast malých družic. „Začali jsme s jakýmsi ‚Uberem pro nanodružice‘. Vyvíjíme open source software umožňující propojení existujících pozemních stanic a ty pak pronajmeme k řízení nových družic. Pokud se vše podaří, způsobíme revoluci v řízení nanodružic. Už se přirozeně začíná objevovat konkurence, takže musíme postupovat rychle,“ plánuje Daniel Štefl. Mimo vesmírný průmysl vidí největší potenciál pro inovace v automatizaci procesů, kybernetické bezpečnosti a zdravotnických informačních systémech. ✖

Dalibor Dostál, BusinessInfo.cz

Více o projektech společnosti Space Systems Czech

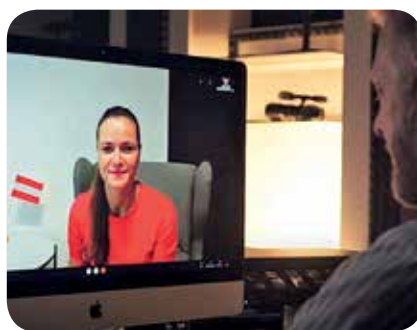

Aplikace E-start pomůže s kurzovým rizikem

Pomoc vývozcům, podnikatelům či obchodníkům při odhadu případné kurzové ztráty u pohledávky nebo závazku v cizí měně. K tomu slouží unikátní aplikace E-start. Kalkulačku kurzových rizik připravila Jihočeská univerzita spolu s Technologickou agenturou ČR.

Kalkulačka kurzových rizik

Video: S expanzí do Rakouska raději neotálet

Situace v Rakousku se v souvislosti s koronavirem zhoršuje. Co se aktuálně v zemi děje a jaký to má dopad na export? Doporučení exportérům poskytla Julie Havlová, ředitelka zahraniční kanceláře CzechTrade ve Vídni.

Rozhovor s Julií Havlovou

Atlas AG patřil k průkopníkům reklamy

Firma se na trhu dlouhodobě prosadila i díky tomu, že investovala do technologií. Nezůstala tak jen u grafických návrhů, ale byla schopná je v praxi vyrobit a instalovat. Zaměřuje se také na interiéry prodejen, bankovních poboček nebo reklamních a propagačních stánků.

Příběh úspěšné firmy

Video: Vytvořili jsme trh s ekodrogerií, říká podnikatelka

Firma Tierra Verde se už 12 let zabývá výrobou a prodejem ekodrogerie a ekologických produktů pro domácnost. Od začátku veškerý obalový materiál, který pochází z výroby, zpracovává a dělá z něj tašky i další výrobky.

Rozhovor s Natašou Foltánovou

Čeští vědci mají základny v Arktidě i v Antarktidě

V krajině, kde vládne snůh a mráz, se český výzkum zaměřil na řadu oblastí – od klimatických změn přes parazity až po testování materiálů v extrémních podmínkách.

Přehled aktivit českých polárníků

Koronavirus: Jaká je situace ve světě?

BusinessInfo.cz nabízí nejnovější informace o průběhu nemoci, opatřeních na podporu ekonomiky či vlivu pandemie na obchodní výměnu jednotlivých zemí s Českou republikou. Průběžně je aktualizují ředitelé zahraničních kanceláří agentury CzechTrade.

Čerstvé informace o zahraničních trzích v době pandemie

České oficiální účasti na veletrzích a výstavách

9. - 13. 11. 2020 **MPO**

E-MEET EXPORT 2020

Online konzultace

Jak najít vhodného partnera v zahraničí, jakou zvolit formu vstupu na trh nebo jaké jsou konkrétní příležitosti v oboru? To pomohou českým podnikatelům řešit přímo z teritorií ředitelé zahraničních kanceláří CzechTrade. Otázky financování a pojištění exportu zodpoví specialisté z České exportní banky a exportní pojišťovny EGAP. Akci zaštitil ministerstvo průmyslu a obchodu a Hospodářská komora ČR.

7. - 11. 12. 2020 **MPO**

TUBE

Düsseldorf, Německo

Tube je nejdůležitějším světovým veletrhem pro zpracování potrubí i trubek. Vystavovatelé zde budou prezentovat inovace v oboru.

 Kontakt: Věra Fousková
fouskovav@mpo.cz

21. - 25. 2. 2021 **MPO**

SIMA

Paříž, Francie

Veletrh je určený nejen pro všechny zemědělece, lesníky či výrobce technologií pro farmáře, ale i pro technologické firmy, které se zabývají obnovitelnými zdroji energie, zavlažováním, ochranou úrody, a rovněž využitím robotiky v souvisejících oborech. Organizátoři počítají s 1800 vystavovateli ze 42 zemí. Počet návštěvníků by měl přesáhnout 230 tisíc.

 Kontakt: Věra Fousková
fouskovav@mpo.cz

2. - 5. 3. 2021 **MPO**

Zuliefermesse

Lipsko, Německo

Akce je orientována zejména na technologie z oboru slévárství. Přes 400 vystavovatelů by mělo navštívit 22 000 potenciálních odběratelů, obchodníků. Odborníci zde budou hledat technologie pro automobilový průmysl a strojírenství, elektrotechniku a elektrotechniku, plastikářský průmysl a zdravotnictví, i polotovary, komponenty vyrobené z kovů

a plastů. Vystavovatelé by měli nabídnout služby zefektivňující výrobní procesy.

 Kontakt: Vladimíra Formanová
formanova@mpo.cz

18. - 21. 5. 2021 **MPO**

SAJAM Tehnika

Bělehrad, Srbsko

Jde o důležitý veletrh v jihovýchodní Evropě orientovaný na představení laserových, děrovacích či ohýbacích strojů. Na veletrhu tradičně cílí zástupci firem, kteří potřebují pro své provozní technologie na broušení,

Foto: Shutterstock.com

laserové svařovací stroje i ti, již chtějí automatizovat své provozy. Prostor je rovněž pro vystavovatele, kteří nabídnou související softwarové vybavení. Někteří podnikatelé zde poptávají technologie z druhé ruky.

 Kontakt: Věra Fousková
fouskovav@mpo.cz

19. - 21. 5. 2021 **MPO**

KIHE

Almaty, Kazachstán

Kazašský mezinárodní veletrh orientovaný na zdravotnictví je největší akcí svého druhu v centrální Asii. Loni veletrh zprostředkoval setkání firem z 21 zemí, včetně Velké Británie, Německa, Kanady, Číny, Turecka, Švýcarska či Japonska. Účastnily se ho více než tři tisíce zdravotnických specialistů. Vystavovatelé představují nejen nové zdravotnické prostředky a technologie, ale i nejnovější farmaceutické produkty. Součástí veletrhu je prezentace řady nových vědeckých poznatků z oboru.

 Kontakt: Vladimíra Formanová
formanova@mpo.cz

Akce exportního vzdělávání CzechTrade

3. 11. 2020 **ONLINE SEMINÁŘ**

Možnosti expanze na brazilský trh

Seminář přiblíží českým firmám aktuální exportní příležitosti v Brazílii, praktické tipy pro obchodování s brazilskými firmami, představí aktuální překážky a upozorní na pozitiva, která současná doba přináší. To vše v podání ředitele zahraniční kanceláře CzechTrade v Sao Paulu.

Cena: zdarma

5. 11. 2020 **ONLINE SEMINÁŘ**

Digitalizace firmy (s)právně

Seminář se zaměří na to, jak uzavírat elektronické smlouvy, aby byly platným důkazem před soudem. Vysvětlí, jak je to se zaručenými podpisy, co všechno je možné řešit elektronicky se zaměstnanci, co přináší zákon o právu na digitální službu nebo jak zabezpečit osobní údaje a bránit se kyberútokům.

Cena: zdarma

19. 11. 2020 **ONLINE SEMINÁŘ**

Obchodování s Itálií, včetně e-commerce

Seminář předvede aktuální exportní možnosti a předpoklady expanze. Ukáže běžné zákonitosti a současná omezení pro export výrobků a služeb. Posлуhači se seznámí s online expanzí na italský trh – co očekává tamní zákazník v internetovém prostředí.

Cena: zdarma

25. 11. 2020 **ONLINE SEMINÁŘ**

Aktuální situace a příležitosti na polském trhu

Polsko v době koronaviru – aktuální informace nejen pro firmy a dopady na obchod s Polskem. Seminář přiblíží současný ekonomický klima a exportní příležitosti pro české firmy, představí strategie vstupu na polský trh a praktické tipy pro obchodování. Předpoklady expanze aneb jsem opravdu připraven?

Cena: zdarma

 Podrobné informace o seminářích a konferencích naleznete na www.exportnivzdelavani.cz nebo www.czechtrade.cz/kalendar-akci.

CT

Agentura CzechTrade organizuje české účasti na mezinárodních veletrzích – přehled viz

CzechTrade zajistí firmám společnou expozici a podpoří zvýšení zájmu o české vystavovatele ze strany zahraničních obchodních partnerů. Malé a střední firmy mohou na svou prezentaci čerpat finanční podporu v rámci projektu NOVUMM a NOVUMM KET.

MPO

MPO pořádá české oficiální účasti na veletrzích v zahraničí – přehled viz

Premium čtvrtletní předplatné

euro°

Ve spolupráci s FINANCIAL TIMES

13 vydání týdeníku Euro
včetně elektronické verze
ke stažení na www.alza.cz/euro
+ 7 speciálů

Jen **42 Kč** týdně

550 Kč čtvrtletně

V rámci předplatného také získáte přístup
k premium článkům na www.euro.cz bez reklam

Objednávejte na europredplatne.cz

E-MEET EXPORT 2020

Celosvětové online konzultace na exportní témata v průběhu jednoho týdne.

9. – 13. 11. 2020

Sledujeme vaše aktuální potřeby a jednou z nich je příležitost poradit se a prodiskutovat vaše exportní aktivity s odborníky na zahraniční trhy, bankovní a pojišťovací problematiku:

- Jak najít vhodného partnera v zahraničí, jakou zvolit formu vstupu na trh nebo jaké jsou konkrétní příležitosti ve vašem oboru vám přímo z teritorií pomohou řešit **ředitelé zahraničních kanceláří CzechTrade**.
- Bankovní služby spojené s vaším obchodováním a investicemi v zahraničí s vámi budou konzultovat **odborníci České exportní banky**.
- Pojištění bankovních záruk, rizik nebo investic s vámi budou konzultovat **specialisté z Exportní garanční a pojišťovací společnosti**.
- **Klientské centrum pro export** zodpoví vaše dotazy směřující na export či investiční záměry a doporučí vám služby poskytované Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem zahraničních věcí a CzechTrade.

Akce se koná pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu a Hospodářské komory České republiky.

Pro online připojení budete potřebovat:
PC, notebook či telefon s internetovým připojením.

Přihlaste se online v kalendáři akcí:
www.czechtrade.cz/kalendar-akci

partneři:

